

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.



Főszerkesztő:
ÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A vasutas mint állami tisztviselő.

Budapest, március 13.

A kérdés, hogy az államvasuti tisztviselők állami tisztviselők-e vagy nem, már többször foglalkoztatta úgy a közvetlen érdekelt köröket, mint a döntésre hivatott hatóságokat. Még emlékezetében lehet mindazoknak, kik e kérdés iránt érdeklődtek, hogy midőn egyes községek az államvasuti tisztviselőkre községi pótdátot és utadót vetettek ki, melyek alól törvényeink szerint az állami tisztviselők mentesek, egyes városoknak az államvasuti tisztviselőkre községi pótdátot és utadót kivétel határozatai ellen beadott felelőzések folytán a közigazgatási bíróság kimondta, hogy az államvasutak alkalmazottjai állami tisztviselőknek, al-tisztviselőknek vagy szolgáknak nem tekinthetők, tehát a községi és utadó alól való mentesség őket nem illeti. Viszont a Kuria az 1899. évi november havában 128. sz. a. a következő határozatot hozta: „A m. kir. Kurianak az országos képviselői választói jogosultság kérdésében emelt felszólalási ügyekben állandóan követett gyakorlata szerint a m. kir. államvasutak tisztviselői a választói jog gyakorolhatására nézve az állami tisztviselőkkel egy tekintet alá esvén, az államvasuti állomásfelvigyázó, aki mint ilyen 580 forint évi fizetéssel van alkalmazva, az 1874. évi XXXIII. törvény cikk 7. és 8. §-ai alapján az országos képviselőválasztók sorába felveendő.”

Az 1899. évi november 13-án hozott elvi jelentőségű határozatában szintén kimondta a Kuria, hogy a magyar királyi államvasutak tisztviselői a választói jog gyakorolhatására nézve az állami tisztviselőkkel azonos tekintet alá esnek. A Kuria tehát a közigazgatási bírósággal ellentétes álláspontot foglalt el az államvasuti tisztviselők államtisztviselői minőségének kérdésében.

A kormány is a fentemlített közigazga-

tási bírósági határozat hozatalát megelőző időben az államvasuti tisztviselőknél államhivatalnokai minősége mellett foglalt állást. Így 1893. július 12-ikén az akkori kereskedelmi miniszter 47.262. szám alatt elrendelte s erről a városi törvényhatóságokat is értesítette, hogy az 1893. IV. t.-c. 15. §-a alapján a m. kir. államvasutak alkalmazottjai és nyugdíjais az állami adó után járó községi és utadó alól felmentettek tekintendők. 1895. 1751/I. A. szám alatt pedig újabb körrendeletet adott ki: hogy a törvényhatóságok az államvasutak alkalmazottjainak biztosított adómentesség épségbentartása érdekében kellően intézkedjenek. 1895. évi október 31-én 11. szám alatt hozott határozatában pedig a minisztertanács kimondván, hogy az 1893. évi IV. törvény cikk 15. §-ának adómentességi kedvezménye az állami üzemeknél, tehát a m. kir. államvasutaknál is alkalmazott hivatalnokokra, al-tisztviselőkre, szolgákra és nyugdíjasokra is kiterjed, e határozat értelmében a pénzügyminisztérium 1896. évi június 18-ról 20.204. szám alatt kelt körrendeletében értesítette a törvényhatóságokat a m. kir. államvasutak alkalmazottjainak és nyugdíjasainak fentjelzett adómentességéről. A kormány ez intézkedéseiben tehát a magy. kir. Kuria álláspontját ósztva, az államvasuti tisztviselőket az adómentesség tekintetében állami tisztviselőknél tekintette.

Minthogy azonban a törvény értelmében járó adómentességekre nézve az 1896. XXVI. t.-c. 82. §-ának 1. pontja szerint a közigazgatási bíróság dönt utolsó fokban, a közigazgatási bíróság határozatára támaszkodva a törvényhatóságok és városok a fentemlített kormányrendelet ellenére pótdátokat és utadókat kezdtek kivetni és behajlani országsszerte az államvasuti alkalmazottaktól, úgy hogy végre kénytelen volt a törvényhozás közbelépni és a 1900. évi VII. t.-c. 2. §-ában a mentességet

a községi és utadó alól az államvasuti tisztviselőkre, al-tisztviselőkre és szolgákra is kiterjesztette.

Ujabbán, midőn a fizetésrendezés kérdése aktuálisá vált, hivatalos körökből oly nézetek nyilvánultak, melyek az államvasuti tisztviselőknél állami tisztviselői minőségét ismét kétségbevonják. Szükséges tehát, hogy egyszerűen mindenkorra tisztába hozassék az a kérdés, hogy a magy. kir. államvasuti tisztviselő állami tisztviselő-e vagy nem.

Nézetem szerint a magyar államvasuti tisztviselő állami tisztviselő. Igaz ugyan, hogy tulajdonképpen állami tisztviselőknél azok tekintetnek, akik a közigazgatási vagy kormányzati és igazságszolgáltatási hivataloknál és hatóságoknál vannak alkalmazva, kikre tehát felsőbbbéli hatalom gyakorlata van bízva, ámde a tudományban és gyakorlati állami életben azok a közegek is, kikre az államkultúra, az államgazdaság vagy az államveltség és az állam fogalmi-közlekedési intézeteinek kezelése vagy gondozása van bízva, állam-tisztviselőknél tekintetnek. A nemzeti kultúra, közigazdaság és közfoglalom oly eminens feladatai az államnak, hogy az e célra rendelt állami hatóságoknál, hivataloknál, intézményeknél vagy vállalatoknál alkalmazott tisztviselőket, al-tisztviselőket és szolgákat jogok és kötelezések tekintetében a tulajdonképpen állami tisztviselőkkel, al-tisztviselőkkel és szolgákkal egyenlőknél tekintendők.

Az államvasutak alkalmazottainak feladata és szolgálatai minőségére tehát nem zárja ki államtisztviselői minőségüket, mert valóságban ők éppen úgy, mint a posta- és távirat-tisztviselők állam-közszolgálatot teljesítenek, az államvasut csak oly állami intézmény, mint a posta és távirat. És ha a posta- és távirat-intézménynél, sőt még az állami zálogházaknál alkalmazott tisztviselők is állami tisztviselőknél tekintetnek, az államvasuti tisztviselő

TÁRCA

Megtorlás.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Guy de Maupassant.

Tizenöt éve nem voltam már Virelogneban. Ősszel keríttem megint oda, hogy barátommal, Servallal vadászszáraz Virelogneban. Serval egy kastélyt építettett újra, amelyet a poroszok pusztítottak volt el. Szerettem ezt a vidéket az ő kicsiny, szétszórt erdőseivel, esőerdező patakjaival, amelyek mint erek járják be a talajt s ugyszólván vérről árasztják el a földet. Könnyedén, akáresak a kecske, lépkedtem és a kutyámat nézegettem, akik ott szimatolgattak előttem. Száz méternyire jobbfelől Serval egy löherésben nyomult előre. Amikor befordultam egy sövényről, amely a Saudres-erdőt elkerítette, elpusztult kunyhó akadt a szemembe.

Hirtelen visszaemlékeztem rá, amint legutóljára 1869-ben láttam. Csinos, szőlővel befuttatott házikó volt, előtte tyukok kapargáltak. Arra is visszaemlékeztem, hogy egy derék asszony bort adott, amikor egy napon teljesen kifáradva ebbe a házba beléptem, s hogy Serval akkor el is beszélt nekem lakóinak a történetét. Az apát, egy vén vadászot a csendörök lötték agyon, a fiú, akit szintén láttam egyszer, nagy, nyurga leány volt s ő sem idegenkedett a vadászakmánytól. Oda-szóltottam magamhoz Servalt. Hosszu falábal csakhamar mellettem volt.

— Mi lett ezekből az emberekből? — kérdeztem tőle.

A következőket beszélt el nekem: Amikor megindult a hetvenegyedik háború, az akkor harminchárom éves vadászó a csatatérre

vonult, magára hagyva az anyját. Azért nem nagyon feltették az öregasszonyt, mert tudták, hogy van pénze. Itt maradt hát ebben a magányos, erdőszéli házban, messze a falutól. A félelmet nem ismerte különben, mert hát egy-fajta volt az embereivel: szívós, magas alak, nem sokat nevetett s nem igen bagyott magával tréfálva. A parasztságosok úgy általában ritkán nevetnek. A nevetés a férfi dolga. A parasztságosok korlátolt és kedvetlen teremtesek s borús, napsugártalan életet folytatnak. A paraszti ellenben már a koreszámban is tobzódo vigásgáz szokik, míg életparja komoly marad és állandóan szigorú arcot mutat; arcizma nem ismerik a nevetés mozdulatait.

Az anyó aztán folytatta az ő mindennapi életét kunyhójában, amely csakhamar hoba burkolódzott. Egyszer hetenként a faluba ment, hogy kenyeret és valami kis húst szerezzen be, aztan visszatért megint a házikójába. Ha meghallotta, hogy farkasok mutatkoznak, akkor vállára vette a puskáját, a fia roszdás, kopott puskáját és ugyancsak különös látvány volt ez a hosszú, kissé hajlott asszony, amint a hóban így cirkált. A puská csovó felnyúlt a fekte fejkötő mellett, amely hófehér haját elfődte.

Egy napon porozok érkeztek. Beszállásolták őket a faluba s az öreg asszonyt, mivel gazdagnak tudták, négy szál ember jutott. Kékszemű, szőke-szakállú fickók voltak, a viszontagságok nem igen látszottak meg rajtuk, s egészen derék embereknek mutatkoztak, noha meghódított területen voltak. Az öreg asszony iránt nagyon udvariasan viselkedtek s mindenképpen azon voltak, hogy a fárdozástól és kötségektől lehetőleg megkíméljék. Reggelenként ott lehetett látni őket a kútnál, amint ingujban a fagyos vízzel mosakodtak, míg az anyó ott sürgölődött-forgolódott körülöttük s a reggeli levesüket készítette. A porozok kitarkari-

tották a konyhát, felsuroiták, fát hasogattak, krumplít hámoztak, szóval, úgy élvezték a hazi munkákat, mint négy az anyjának hűségesen segédkező fiú.

Az anyó azonban csak az ő fiára gondolt ezenközben, az ő barnaszemű, vastag fekete-bajszu nyurga fiára. Nap nap után faggatta a náluk be vártyézott katonáktól:

— Nem tudjátok, hova vonult a 23. francia gyalogezred? A fiam abban szolgált.

— Nem, ezt nem tudjuk — felelték azok tört francia nyelven. Hanem mindannyian megértették az anyó gondját, az ő anyjuk is bizonyosan így nyugtalankodott odahaza, — s éppen azért ezer apró figyelmességgel halmozták el az öregasszonyt. Egyebéket az anyó is jó szívvél volt hozzájuk, mert a parasztok nem tudnak hazafisággal gyűlö ködni. A faluban pedig így beszéltek, ha a négy porosz ott a kunyhóban szóba került:

— Ezek aztán ugyancsak meleg kis fészekre találtak!

Egy reggel az öreg asszony, mikor magára maradt, messze a hóban egy embert vett észre, aki a házikó felé közeledett. Ragton ráismert benne a portásra. A legény összehajtogatott papírost nyújtott át neki. Az anyó elővette a pápaszemét és aztán ezt olvasta:

„Nénémasszony! E sorokból szomorú hirt tud meg: Viktor fiát tegnap megölték egy ágyugolyó, amely a szó szoros értelmében két részre szakította. Éppen a közelemben voltam, mert egy más mellett szolgáltunk. Mindig nénémasszonyról beszélt s megkért, hogy hirt adjak, ha őt netán valami baj érné. Az óráját magamhoz vettem, hogy átadhassam nénémasszonyának, mielőtt a háborúnak vége lesz. Szíves üdvözléssel Cásár Rivót, a 23. gyalogezred második századából.”

A levél háromhetes volt. Az anyó nem sirt.

feladata és szolgálati minősége nem lehet akadály arra néve, hogy állami tisztviselőnek tekintessenek. Az alkalmaztatás módja pedig még kevésbé lehet az, mert az államvasuti alkalmazottak az államhatalom megbízottja, a kormány által közvetve vagy közvetlenül alkalmaztatnak, kormányrendeletek által rangfokozatokba és fizetési osztályokba vannak sorozva és azok címe és rangfokozata miniszteri rendeletekkel van megállapítva.

Az sem foszthatja meg az államvasuti tisztviselőket állami tisztviselői minőségüktől, hogy az 1885. évi XI. törvénycikk szerint az állami tisztviselőkre, altisztekre és szolgákra megállapított nyugdíjosultással nem bírnak, mert az 1885. évi XI. törvénycikk csak az állami tisztviselőket, altiszteket és szolgák ama kategóriáira terjed ki, melyek e törvény 1. és 2. §-ában fel vannak sorolva. A magyar államvasuti alkalmazottaknak külön nyugdíjintézetük van, azoknak nyugdíjosultságáról tehát nem kellett az 1885. évi XI. törvénycikkben intézkednie, amint e törvény az 1875. évi XXXII. törvénycikk határozmányai alá eső tanítóknak és tanítónoknak, a bányá- vagy az erdészeti társuladókhoz járulónak, az 1876. XIV. törvénycikk 86., 87. és 88. §-ai szerint igényvel bíró egészségügyi személyzetnek, az osztrák-magyar közös hatóságoknál és hivataloknál, a horvát-szlavón autonóm kormányfőnél s az ez alatt álló hatóságoknál és hivataloknál alkalmazottaknak és a közös hadsereghez, a m. kir. honvédség kötelékéhez tartozóknak nyugdíjigényeit sem terjed ki, mivel ezeknek nyugdíjigényeit külön törvények vagy szabályzatok állapítják meg.

Az a körülmény sem szolgálhat érvelés az államvasuti alkalmazottaknak államtisztviselői minősége ellen, hogy az 1885. évi XI. t. c. 2. §-a taxative felsorolja azokat az állami alkalmazottakat, akik az állami tisztviselőkkel, altisztekkkel és szolgákkal egyenlőnek tekintendők, a nélkül, hogy az államvasutak alkalmazottait is ezek közé sorozná; mert e szakasz azokat sorolja fel, akikre az 1885. évi XI. t. c. rendelkezései alkalmazandók és akiknek nyugdíjigényeit szabályozza, és természetesen nem sorolhatja fel azokat is, akiknek külön nyugdíj-szabályaik vannak.

Igaz az is, hogy a köztisztviselői minőségéről szóló 1883. évi I. törvénycikk az államvasutak alkalmazottaira nem terjed ki, de ez sem bizonyít az államvasuti tisztviselőknél állami tisztviselői minősége ellen, mert

e törvény 32. §-a az egyes minisztereket felhatalmazza, hogy oly szakokra vagy állomásokra, melyek iránt a törvény nem intézkedik, a megkívántató képzettségét rendeltileg megállapíthassák. Az államvasuti személyzet, illetőleg az államvasuti tisztviselők, altisztek és szolgák minősítését kereskedelmi miniszteri rendeletek állapítják meg. A Kuria 1886. június 8-án tartott teljes ülésében hozott döntvényében kimondta, hogy a kir. állami kezelés alatt álló vasutaknál alkalmazott hivatalnokok vagy szolgák e minőségükben a szolgálati uton kezükhez jutott pénznek vagy értéknek elikkasztása által hivatali sikkasztást követnek el. A büntetőtörvény 462. §-a szerint pedig hivatali sikkasztást csak közhivatalnok követhet el. A büntetőtörvény 166. §-a szerint is hatósági közegeknek tekintendők a közforgalomban levő vaspályák és az állami táviró felügyelő- és kezelő-személyzete. Tehát van már törvényünk, mely az államvasuti tisztviselőket közhivatalnokoknak tekinti; igaz, hogy büntetőjogi szempontból. Azonban nem volna igazságos az államvasuti tisztviselőktől az állami tisztviselői jogait megtagadni, ha az állami tisztviselői kötelességeivel terhelhetnek. Poroszországban, Bajorországban, Württembergben és még több külföldi államban is az állami kezelés alatt levő vasutaknál alkalmazott tisztviselők állami tisztviselőknél tekintendők. Így abban a táblázatban, mely a württembergi tisztviselői törvénynek kiegészítő részét képezi, az életfogytig kinevezett államhivatalnokok közt fel vannak sorolva az államvasutaknál alkalmazott pénztáros, felügyelő, titkár.

Azok a nagy nemzeti közgazdasági és kulturális érdekek, melyek a vasuti szolgálat-hoz fűződnek, javasolják, hogy a vasuti szolgálat ne tekintessék magán-, hanem államszolgálatnak. Ha van intézmény, mely a lehető legtökéletesebb kötelességteljesítést biztosító államszolgálatot igényli, az a vasuti intézmény. Különösen hazai viszonyaink szempontjából a nemzeti eszmének, a kultúrának és közgazdaságnak valóságos hadseregéről, a magyarság hatalmi tényezőjéről mondandó az állam, ha az államvasuti tisztviselőket magántisztviselőknél nyilvánítaná. Az államvasuti tisztviselőknél állami tisztviselői minősége elutasíthatlan követelménnyé teszi, hogy a szolgálatuk természetének és a közérdeknek megfelelő szolgálati pragmatika részökre mielőbb megalkottassék. Ez a követelés fenn-

áll a mellett, hogy az állásuknak megfelelő fizetéssel láttassanak el és egyáltalán mindazok a feltételek megteremtessenek, melyek a lehetőleg tökéletes közszolgálat alapjai és biztosítékai.

Dr. Keleti Ferenc.

BELFÖLD

A vasutasok fizetésrendezése. A kereskedelmi minisztériumban a vasutasok fizetésrendezése ügyében naponta folynak a tárgyalások, amelyekben maga Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter és gróf Szerényi Béla államtitkár is részt vesznek. A tárgyalások előreláthatólag még e hó végéig befejeződnek és azután folyósítás végett még április havában a minisztertanács elé kerül az egész elaborátum. Így minden valószínűség szerint, a miniszter ígéretéhez képest, május 1-re rendezve lesz a vasutasok ügye.

A szabadalvópárt szervezkedése. Aradról jelentik: Az aradmegyei szabadalvópárt ma újból szervezkedett és a lemondott Vásárhelyi László elnök helyébe Takácsy Sándor volt képviselőt, alelnöknek íjabb Kónyig Jánost választották meg. Takácsy, az új elnök szép beszédben buzdította munkára a pártot. A szabadalvópárt a miniszterelnököt az obstrukció megszűntetése alkalmából melegen üdvözölte és törekvően ragaszkodásáról biztosította.

A brassói mandátum. Brassóban a szász választópolgárok ma Adám Károly ügyvéd elnöke alatt közgyűlést tartottak, amelyen tudomásul vették a szász képviselőknél a kormánypartba való belépését. Ma Kopony Traugott papírgyáros, utána Arzt Mihály törvényszéki vizsgálóbíró Korodi Lutz volt mandátumért versenyezve, programbeszédet tartottak. A közgyűlés 876 szavazattal 71 ellenében Koponyt állította képviselőjelöltül kormányparti programmal Brassó város első választókörületében és így Arzt a jelöltől visszalépett.

HIREK

Budapest. március 13.

BUDAPESTI NAPLO. Március 13-ikén új előfizetési nyílás a Budapesti Naplora. Kerjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnökének állapota a mai napon ismét rossz abba fordult úgy hogy kezelő

Annyira meg volt rendülve, hogy bambán megállt s mintha fájdalmat sem érzett volna.

— Hát meghalt a Viktor! — gondolta magában, aztán a szeme lassankint mégis csak könnyekkel lett tele, majd rettenetes gyötörö gondolatok üzték egymást az agyában.

Soha, soha az ő nagy legényét többé nem ölheti tehát a szívére! A csendőrek az apát ölték meg, a poroszok a fiát... ágyugolyó szakították szét a testét... Mintha csak maga előtt látta volna a borzalmas esetet: fiának lehanyatló fejét, tágra nyílt szemét, míg ajka a tömött hajszál rágta, ami akkor volt szokása, amikor valamiért haragudott. De mit csináltak a holttestével? Ha legalább visszahozták volna neki a gyermekét, amint a férjét visszahozták neki, golyóval a homlokában...

Emberi hangokat hallott, a poroszok jöttek vissza a faluból. Gyorsan eldugta a levelet és nyugodtan, rendes arckifejezéssel fogadta őket, miután ideje volt még arra, hogy a könnyeit felszárítsa. Jóízűen nevettek, mert egy igen szép és nyilvánvalóan lopott nyulacskát hoztak és vizan biztatták az anyót, hogy ugyan jó lakomát esznek azonnal. Az öreg asszony pedig hozzálátott, hogy elkészítse a reggelit. De amikor arra került volna a sor, hogy a nyulat leölje, hát nem vitte rá a lelke. Pedig nem először tette volna. Az egyik katona aztán erős ökölsapattal mért a nyul nyakszirtjére és ezzel végzett vele. Arra már lenyulta az öreg asszony, de a vér látára, amely ezenközben az újján végigszurrott, a langyos vértől, amely a kezén megtagyott, tetőtől talpig megreszkett. Mindegyre csak fiának a szétszagzott testét látta, épp olyan véresen, mint ez a még vonagló kis állat.

Asztalhoz ült a poroszokkal, de semmit sem tudott enni, egyetlen falatot sem. A katonák pedig felhabzólták a nyulat, a nélkül, hogy az öreg asszony nyál törődtek volna. Az anyó nézte őket úgy

oldalvást, egyetlen szót sem szót, csak egy gondolatot forgatott egyre a fejében. Arvonásai azonban mozdulatlanok maradtak, úgy hogy a katonák semmit sem vettek észre. Hirtelen megszólalt azonban:

— Még mindig nem tudom a neveteket, pedig már vagy egy hónapja, hogy együtt vagyunk — mondotta.

Nem egyhamar értették meg, hogy mit akar, de aztán mégis tisztába jöttek a kérdéssel és megmondták a neveiket. Hanem az öreg asszony nem érte be ennyivel, hanem még a családjuk címét is felíratta velük egy cédulára s pápaszemét letolva az orrára, szorgosan nézegette az ismeretlen írást. Aztán összenajtogatva a papíroszt, bedugta a levél mellé, amelyből fiának a halálát tudta meg. Amikor aztán vége lett az evésnek, így szólt a legényekhez:

— Most megyek a munkáma.

Es szénát hordott fel a padlásra, ahol a poroszok aludni szoktak. Azok csudálkoztak a dolgon, de az öreg asszony magyarázta nekik, hogy akkor nem fázunk majd annyira, s erre a fiuk segítettek is neki. Egészen a szalmatetőig megtelt a padlás a szénakötegekkel, amelyeket úgy raktak el, hogy nagy szobájuk lett, pompás, illatos vankosfalakkal, amelyek közt nagyszerűen lehet majd aludni.

Vacsoránál az egyik porosznak szemet szurt, hogy az anyó még mindig nem eszik. Már megint gyomorgrörcsre van, ment-gejtődött az öreg asszony és nagy tüzet is rakott hamarosan, hogy fölmelegedjen. A négy német pedig felmászott a lajtörán a padlásra, hogy lefeküdjen.

Mihelyt a csapajót bezárult utánuk, az anyó eltávolította a lajtörán, kinyitotta nesztelenül az ajtót és szénát hordott be megint, amelyet a konyhában széttergetett. Meztőláb járt a hóban. olyan óvatosan, hogy nem hallhatták.

Olykor-olykor a négy alvó katona egyetlenes horkolását figyelte. Mikor már kellőképpen megtette az előke-zületeit, az egyik szénaköteget a tűzhelyen meggyújtotta és az égő szénát a többi fölé szórta. Aztán kisorsant és várt.

Néhány perc múlva riktó tűzfény világította meg a kunyhó belsejét, rettenetes, fojtó tűzár csapott fel, mint valami óriási tűzhelyen, s a fény kitért az ablakon és rémségesen bevilágította a havat. A tető felől pedig borzalmas ordítás, emberi jajgatás, szivertépő ivóltás és segélykérés hangzott. A csapajót leszakadt, tűzörvény kavargott, lobogott és nyelte el a szalmatetőt s mint valami hatalmas fákllya tört az ég felé, beborítva lángvaló az egész kunyhót.

Belülről nem hallatszott már egyéb, mint a lángok sziszegése, a falak ropogása, a gerondák leszakadása. A tető is összeomlott egyszerre s az ég, füstölög szerkezetből hatalmas szikraes csapott fel. A tűztől megvilágított havas, táj csilámlott köröskörül, mint valami vörössel átszított ezüstszőnyeg. A messzeségben harang kondult.

Az anyó, fiának a puskájával fölfegyverkezve, ott állott a pusztulás háza előtt, hogy a négy közül egy se menekülhessen. Mikor aztán látta, hogy végük van, a puskát a tűzbe dobta. Erős durranás reszkettette meg a levegőt. Emberek rohantak most feléje, parasztek és poroszok. Ott találták az öreg asszonyt, amint közömbösen ült egy fatuskón. Egy német tiszt, aki tudott a nyelvén, megszólította:

— Hol vannak a katonád?

Az anyó sovány karjával a füstölög tűzföszekre mutatott és kemény hangon mondotta:

— Ott benn!

Köréje tödultak a porosz tovább kérdezte:

— Hogy támadt a tűz?

— En gyújtottam fel a házat! — felelte az asszony.

Nem hitték el neki s meg voltak győződve

orvosa: dr. Müller Kálmán egyetemi tanár véleménye szerint nyolc-tíz napig nem hagyhatja el ágát. A betegét a mai nap folyamán is igen sokan látogatták meg.

— **Báró Solymossy László meghalt.** Sopronból táviratozta, hogy báró Solymossy László főrendiházi tag nagylősi kastélyában meghalt. Közéletünk egy európai műveltségű, tetőtől talpig szabadelvű férfit vesztett el az elhunytban, aki vasszorgalmával és ritka munkaszerével az ország legzadagabb főurai közé kúzdotta föl magát. Báró Solymossy Győrben született 1832-ben és a magyar-óvári gazdasági akadémia elvégzése után bérlő lett. Nem volt még harminc esztendő, amidőn bérbevette az Esterházy herceg süttői 20.000 holdas birtokát és azt oly ügyesen és annyi szakutadással és szerencsével kezelte, hogy a bérletből hamarosan meggazdagodott és megvette báró Aczél Péter aradmezei birtokait, később pedig kiterjedt sopronmezei uradalmát. A politikai életben is szerepelt, főképp 1897 óta, amikor szabadelvű párti képviselővé lett. Bánffy miniszterelnöksége alatt báró rangra emelték, egyuttal örökös jogon a főrendiház tagja lett; az utolsó választáson már nem lépett föl, hanem elfoglalta helyét a főrendiházban. Hátrahagyott vagyonát 35 millió koronára becsülik. Négy fia (köztük báró Solymossy Ödön országgyűlési képviselő) és egy leánya gyászolja elhunytát.

— **A munkások Petőfi szobránál.** A szocialista munkásság ma ünnepelte meg márciusi idusát Petőfi Sándornak, a magyar szabadság küldőjének szobránál, Mintegy 10.000 munkás gyűlt össze délután 2 óra körül a Tisza Kálmán-terén, ahonnan zárt sorokban a Petőfi-terre vonultak, az egész uton a szocialista dalt énekelve. A Kerepesi-uton az Új-szágirók Egyesületének helyisége előtt éltették a sajtószabadságot, a Kossuth Lajos-utcában az Országos Kaszinó előtt a hamiskártyásokat abucogolták meg, az Országos Kaszinó előtt pedig megpillantván az ablakban gróf Apponyi Albertet, a nemzeti párt illusztris vezérét, abucogolták. Az ünnepelő tömeg a Petőfi-szobor körül annyira megnőtt, hogy egy része a Kötő-utcaá szorult. A munkásdarádák nyitották meg a kegyeletes ünnepélyt, majd Faragó Pál elszavalta Csimadia Sándor versét. Aztán Eökányi Dezso beszélt a „piros-sapka” nevében, keményen támadva a polgári hatalmak. Azután letette a párt koszoruját a szobor talapzatára, Israel Jakab pedig az amerikai magyar munkások nevében koszoruzta meg a szobrot. A roppant tömeg erre példás rendben szétszórt.

— **Az O. M. K. E. Nyiregyházán.** Tegnap Nyiregyházán bontotta ki zászlaját az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés. Megalakult ott a szabotcsvármegyei kerületi választmány. A központ küldöttéit lelkesen fogadták, és a városházán lefolyt alakuló közgyűlésen megjelent a főispán vezetésével Szabolcsmegye sok kitűnősége, köztük Maderszky Béla polgármester, Schlichter Gyula nyu-

rola, hogy a szerencsétlenség elvette az esztét. De arra elmondta a dolgot töviről-hegyire s a legpárbesztőbb részletet sem felejtette volna el abból, amit tett és gondolt. Mindenki köréje gyülekezett és feszült figyelemmel leste ajkáról a szót.

Mikor a végére ért, kivetit a zsebéből két papirost, aztán a pislogó tüzfénynél meg is igazította még a pápaszemét, így szólt, az egyik papirosra mutatva:

— Ebből itten a Viktor fiam halálát tudtam meg, ezen meg — tette hozzá s a fejével az izzó romokra mutatott — a nevük van felsorolva, hogy az atyafiaiknak meg lehessen írni. — S aztán odaadta a papirost a tisztnek, aki vállon ragadta: — csak írjátok meg, hogy és mint történt a dolog, és csak tudassátok velük, hogy ezt én tettem, én, Victoria Simon. El ne felejtsetek! Hogy én tettem! ...

A tiszt németül hangos parancsokat osztogatott. Megragadták az anyót és odaszáigálták kunyhójának még forró falához. Aztán husz méter távolságra gyorsan tizenkét katonát állítottak fel vele szemben. Az anyó meg sem mozdult. Megértette a helyzetet és várta a sorsát.

Újra felhangzott a vezényező s közvetlenül rá eldördült a sortűz. Egy elkésett lövést is lehetett hallani. Az anyó nem is tántorodott meg, csak megbukott, mintha a lábát vágták volna el. A porosz tiszt hozzálépett. Göröcsösen összeszorított ökleiben még ott volt a levél, vérrrel egészen befröcsösentve. ...

— Cserébe az öreg rémtettért — fejezte be Serval barátom elbeszélését — földúlták kastélyomat a faluban.

Jómagam azonban annak négy a szegény elégetett legénynek az anyjára gondolom és annak a másik anyának a borzalmas heroizmusára, akit a fal mellett agyonlőttek. Aztán fölvettem egyet a tűzfől megfeketedett kövek közül és a zseembe dugtam ...

galmazott testőrszázados, aki a szervező bizottságnak elnöke volt. Schlichter Gyula elnököl a közgyűlésen és Sándor Pál fejtette ki az egyesülés célját. Kivülök beszéltek még Brády Kálmán, Révai Mór és Mandel Pál országgyűlési képviselők, Fürst Bertalan, dr. Guttmann Zsigmond, Kálmán Sándor, mire a közgyűlés elfogadta az előterjesztett határozati javaslatot és megválasztotta a tisztikart. Este a nyiregyházi kereskedő-íllusztráció fáklyamenettel ünnepelte a vendégeket.

— **Trarieux meghalt.** Párisból jelenti egy távirat, hogy Trarieux volt igazságügyminiszter ma 64 éves korában meghalt. Vele az utolsó tagja szállott sírba annak a triumvirátusnak, amely legelőször hívta föl a francia közvéleményt a Dreyfus kapitány felett ítélt hadbírózás orzszósztó tévedésére és a pör megújítását követelte. E triumvirátus tagjai voltak kivüle Lazare Bernhard és Scheurer Kestner szenátor. Hozzájuk csatlakozott később Zola, amikor megírta J'accuse kezdetű nyílt levelét Faure elnökhez. A nagy campagne a vezére most már mind elhunytak és csak Piquart ezredes van még életben, akiről ellenségei épp most terjesztik, hogy kicsinyes okok miatt Dreyfus ellen fordult. De még Trarieux is megérhette a Dreyfus-pör legújabb revízióját és bizonyára nyugodtan halhatott meg, mert látta előre, hogy az általa hirdettet igazság most már győzedelmeskedni fog.

Trarieux Jakab Lajos francia szenátor Aubeteven született 1840. november 30-án. Bordeauxban szerezte ügyvédi diplomáját. 1877-ben köztársasági programmal Lesparreban képviselővé választották, szintúgy 1884-ben. A Gironde-departement 1887-ben a szenátusba küldte. A Ribot-féle kabinetben 1895. januárban elvállalta az igazságügyi tárcát, amelytől azonban még az év első havában megvált. A Dreyfus-ügyben következetesen Dreyfus ártatlansága és a pör revíziója mellett kardoskodott. Ily szellemben valott a Piquart ellen indított vádkeresetben is. Öt évvel ezelőtt a kiváltságaitól megfosztott finnek érdekében szólalt föl és ő vezette azt a követtséget, amely a cár előtt akarta a finnek sére meit tolmácsolni, de Miklós cár nem fogadta e küldöttséget és Trarieux csak Fredericks, a császári ház minisztere előtt mondhatta el véleményét.

— **Lipótvárosi Kaszinó.** A Lipótvárosi Kaszinó vasárnap délelőn tartotta rendezévi közgyűlést tagjainak nagy részével meellet. Az elnöki beszédet báró Bánffy Dezso elnök foglalta el.

Megnyitójában kijelentette, hogy tekintettel a tisztújításra hosszabb beszédet vagy programot nem mond. De kötelességének tartja kijelenteni hogy az az egy esztendő, amelét mint elnök a kaszinó élén töltött, a lehető legkellemesebb volt. A megválasztása alkalmával nyílvantott háas köszönetét most újból megismétli, mert azóta alkalma nyílt eme bizalmat fokozottabb mértékben megismerni és méltányolni.

A zajos élénzessel fogadott elnöki megnyitót után dr. Fried Vilmos titkár mutatta be a kaszinó lefolyt évi működéséről szóló jelentését, mire dr. Ballai Lajos min. tanácsos alelnök javasolta, hogy a közgyűlés elnöke jelezze ki jegyzőkönyvileg köszönetét báró Bánffy Dezso iránt. Dr. Baracs Marcel ezt megtoldja azzal az indítvánnyal, hogy a két alelnöknek és a tisztikárnak is szavazzanak köszönetet. (Eljenzés.) Azután Fábi Samu pénztáros terjesztette elő a zárszámadást és folyó évi költségvetést melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A költségvetés kapcsán dr. Diósy Béla javasolta, hogy a kaszinó aipontis egy zeneszerzési Erkel Ferenc díjat, amelylyel évente a zeneakadémiából kikerülő legjobb és legmagyarabb nemzeti irányú bármelytán kompozíció; jutalmazzon meg. A pályadíj 500—1000 korona lehetne és odaítélésére a zeneakadémia tanári karából kiküldendő bizottság volna hivatva, amelyben a Lipótvárosi kaszinó által kijelölt két tag is helyet foglalna. Báró Bánffy Dezso elnök helyesó szavai után a közgyűlés a javaslatot egyhangulag hozzájárútt és az Erkel-díj szabálytervezetének kidolgozásával az igazgatóságot bízta meg.

Azután a tisztújítás következett. A választás eredményeként elnök lett egyhangulag báró Bánffy Dezso, alelnökök: dr. Ballai Lajos és ruszti Ruszt József. Igazgatók: Darvas Fülöp, Dárdai Sándor, Guttmann Emil, megveri Krausz Izidor, Lederer Sándor, Lichtenberg Kornél és Mezei Mór. Háznyag: Egger Gyula. Gazda: Spitz Ede. Titkár: Fried Vilmos.

— **Jóvendő.** Bródy Sándor kitűnő revlójének legújabb száma is gazdag és előkelő tartalommal jelent meg. Az aktuális költemények mellett színhabzi cikkek és novellák alkotják a Jóvendő e heti számát, amelynek részletes tartalma a következő:

A siker fia. — Amoros Zoltán: A színház jóvője. — Szilgetyi Önétrajza. — Jorló leánya. — Bródy Sándor: A király fia. — Rutkai György: Casanova — Erdős Renée: A színesés és a költő. — Konti József: Utazás a primadonnák körül. — Blahós az új népszámlálóról. — Hellai Jenő: A színházi ember. — Erdős Renée: Kleopatra. — A színjáték: Bernd Róza. — Tolsztoj Leo: Háború és béke. — Természettudomány: Élő halak megfagyasztása. — A bolygók légköréről.

— **A Házjónai Egyesület közgyűlése.** A Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara disztermben ma délelőtt tartotta évi közgyűlést a Magyar Házjónai Egyesület. A közgyűlésen a kereskedelmi minisztérium részéről gróf Serényi Béla államtitkár és Serényi József miniszteri tanácsos; jelentek meg, míg alföldművelésügyi minisztert Makfalvy Géza államtitkár képviselte. Ezenkívül számos vidéki és fővárosi hatóság képviseltette magát. A közgyűlést dr. Mallevics Sándor egyesületi elnök nyitotta meg, beszédében a viziták fontosságát hangoztatta és e tekintetben bízik Hieronimi kereskedelmi miniszter agáretében. Az évi jelentés elfogadása után Kovács S. Aladár miniszteri osztálytanácsos tartott előadást a Duna-Tisza-csatorna gazdasági jelentőségéről. Nézete szerint legalkalmasabb volna a Csongrád és Budapest közti létesítendő víziösszekötés. Majd dr. Tóvök Emil egyesületi titkár értekezett a vidék feladatról a vizkölésfejlés és fejlesztése dolgában. Aztán a közgyűlés tudomásul vette az előterjesztett számadásokat s végül megújította az igazgatóságot. A közgyűlés befejeztével gróf Serényi Béla államtitkár megköszönte a szíves fogadtatást, a tanulságos felolvasásokat s kijelentette, hogy a kormány a felvetett eszméket tanulmány tárgyává teszi s remélhetőleg a megvalósulás stádiumába is fogja vinni.

— **Sztrájk.** A szabómunkások megtették a döntő lépést és a délután a Hermina-kertben tartott gyűlésükön kimondták az általános sztrájkot. Nagyon elszánt volt köztük a hangulat és hozzájuk csatlakoztak a kismesterek is. A gyűlésen vagy tizen beszéltek, a sztrájkért való felelősséget a nagymesterekre hárítva, akik mereven elzárkóznak jogos követeléseik elől. Az összegyűlt hateraz szabómunkás elfogadta a mesterek elől terjesztett árszabályt és kimondta, hogy ahhoz ragaszkodik. Ezzel a munkások sztrájkba léptek és mindjárt meg is választották a 11 tagú sztrájkbizottságot. Ujpesten is gyűléseztek a szabómunkások és ott is kimondták az általános sztrájkot.

A Herminakertben délelőtt a vas-és fémmunkások tartottak gyűlést és elhatározták, hogy a sztrájkoló lakatosokkal szolidaritást vállalnak és őket anyagilag és erkölcsileg támogatni fogják. Egyelőre minden fémmunkás hetikeresményének 3 és fél százalékát juttatja a sztrájkolók segítségére.

— **A budapest-visegrádi villamos vasút létesítése** érdekében ma n pes gyűlés volt a vármegye-ház disztermben. Valamennyi szónok hangsúlyozta a tervezett vasút nagy előnyeit és jövedelmezőségét. Egyelőre intéző-bizottságot küldtek ki.

— **A Brambach-ossiad tragédiája.** Az a második családi tragédia, amely a Besette-familia pusztulása után Berlin közönségét újabb izgalomba ejtette, mint újabb tudósítások jelenik, szintén a tényező, pazar életnek volt a következménye. A Brambach-osa ad életéről és tragédiájáról a következő részleteket nyomozták ki. Brambach, aki a Rajnavidekben 1842-ben született, tizenöt évvel ezelőtlig utazó volt s Brüsszelben megismerkedett Michelli nevelőnővel, aकिनél huszonkét évvel volt idősebb. Viszonyukból egy gyermek származott, az a Tivadar nevű tízéves fia, aki szintén áldozata lett a tragédiának s akit csak két évvel ezelőt törvényesítettek, amikor is Brambach megesküdött a nevelőnővel Brambachnéknak, akik a legszebb boldogságban éltek, Pankov külvárosban bétszobás eisőemeleti lakásuk volt, amelyért 1600 márka évi bért fizettek. Beavatották állíása szerint lakásuk berendezése ötvenezer márkát ért, azonkívül Brambach, aki szerette a régiségeket, sok pénzt adott ki gyűjteményekre és ritkaságokra. Nagy lakomákat is rendezett és szomszédok is utaztak. De azért ugy ismerék, mint pontosan fizető embert, a család-nak jóbírneve volt s az Egyek és Strasser-cég, amelynek Brambach tizenkét év óta prokuristája és főpénztárosa volt, szintén a legjobb véleménynyel volt felőle. A cég egyébként nyilvánosságra hozta hogy Brambach könyveit teljesen rendben tartálták és semmi mulasztás vagy hűtlenség a balot emléket nem terhel. Tegnap este a család cirkuszban volt, azután otthon meglehetősen jó hangulatban sok bort, pezsgőt és sherryt ittak. Mint már említettük, előbb gázmérgezés utján akartak megválni az életől, — a fiu nem tudott szülei szándékáról — de hiába nyitotta meg Brambach a gázcsapot, reggel hat óra ósak nagy főlájással ábrózt fel a család feje. Akkor levelet írt egy barátjának, hogy ezen a módon nem sikerültlven öngyilkosságuk, más módon vetnek véget életüknek. Mig a család-lány oda volt a levéllel, aza att Brambach megsemmisítette a családi képeket, miközben felesége kávét főzött; azután reggeli után a még alvó fiu jobb balántékon lőtte, szüntegy feleségét is, aकिनé a holttestét egy kendőbe borítva az ágyra fektette. Végül balkezebe tükröt fogva önmagával is végzett. Mire a család Brambach barátával és az orvossal vissza-tért, már mindannyian halottak voltak. Egy asztalon száznegyven márka volt a tetemés költségeire, és egy

cédula, amelyen Brambach meghagyja, hogy közös sírba temessék őket. Az asszony is hagyott hátra néhány sort, hogy közös akaratall ment urával a halálba.

— **Templom restauráció.** A péczei zsidó hitközség kétszázéves tempomát újralakíttatta. A terv érdekében gyűjtést indítottak: *Hornig* Károly veszprémi püspök 200 koronával, *Meszlény* Gyula szatmári püspök, továbbá gróf *Felassevich*, gróf *Boza* Géza 20 koronával, gróf *Desseoffy* Emil 5 koronával, itább gróf *Nemes* János 4 koronával járultak hozzá az építési alaphoz.

— **Csend Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Az egyetem diáktüntetések ma véget értek. Délelőtt a német tanulók nagy számban jelentek meg az egyetemnél. A vérrehabilitációs bizottság egy tagja beszédet mondott, melyben azt kérte, hogy a tüntetések oly méltó befejezést érjenek, mint a milyen a lefolyásuk volt. A német diákság megmutatta, hogy híven szeszari és most eléggé demonstrációból. A beszédet viharos *Heil!* kiáltásokkal fogadták. Két dal elénekzése után a tanulók teljes nyugalomban oszlottak szét. A délelőtti folyamán az egyetem közelében egy cseh *Le a németekkel!* kiáltás hallatszott, aminek következtében néhány cseh és német kissé összevesztett, a rendőrség azonban szétszalította őket.

Prágából jelentik: A mai grabeni déli és esti séta, dacára a cseh tanulók és a nagyközönség részvételének, eszendzavarás nélkül folyt le. A német tanulók nem jelentek meg a Grabenen és a Vencel téren.

— **Öngyilkos ügynök.** A Zugligetben lévő Kurucsi-ut mellett ma délelőtt egy lára felakasztva találtak egy urali kinézésű embert. Zsebében egy betegségi pénztári könyvet találtak, amelyből kiderült, hogy az illető *Grabotsai* Mór budapesti születésű 50 éves ügynök. Hogy mi vitte a szerencsétlen az öngyilkosságra, nem lehet tudni, mert erre nézve nem hagyott semmiféle írást. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Siketnémák felvétele.** A hevesmezei siketnémák intézetében a jövő isko aévra üzenőt hely üresedett meg. A pályázók a felvételt írást való kérvényüket junus végéig nyújtsák be az intézet igazgatóságához, *Egerbe*.

(x) **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-tele magvakat vesznek.** Idei főarjegyzéket, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner* *udon* cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten Rottenbiller-utca 33. sz., mindenkinek kívánatra ingyen, készséggel megküldi.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A toreador.** A *Kiválszínházban* ma este *Fedák* Sári gyöngyökédes következtében *Dóry* Margit játszotta *A toreador* virágáruslányát. Vidám, ötletes, kedves és ügyes volt, mint ahogy ehhez a táncos és mókás szerephez illik. A közönségnek tetszett a színház új akvizícióinak játéka, amely pompásan beilleszkedik az angol operett stílusába. Sok tapsot kapott a darab többi szereplőivel egyetemben.

** **Szanatórium-estély Debreczenben.** *Debreczenben* ma fényesen sikerült művészestélyt rendeztek az alsóoldi sanatórium-egyesület céljaira. Nagy ünnepességgel fogadta a város közönsége Debreczen vendégeit. *Lukács* György békésvármegyei főispán, *Rákosi* Jenő, *Jászi* Marit és a meghívott társaság többi író- és művésztárgyait. Dében ünnepi lakoma volt a vendégek tiszteletére, este diszlocadás volt a színházban, ahol *Rákosi* Jenő Magdolnáját adták. Az Aranybika nagytermében nagyszabásu hangverseny volt *Domahidy* Elemér, Debreczen város és Hadumegye főispánja üdvözölte a Szanatórium Egyesületet mire *Lukács* György főispán mondott köszönetet és ismertette a népszanatóriumok hazafias célját. *Jászi* Mari szavalt, *Rákosi* a művészetéről tartott szép előadást, *Szabó* Gyula, *Balla* Miklós költeményei és *Tarnay* Lajos zongorajátéka szintén nagy tetszést arattak. A sikerült estét vacsora és bál jelezte be.

** **Jótekonyságok hangverseny.** A *krisztinavárosi* iskolázás és tantestület 17-én a krisztinavárosi szegény iskolás gyermekek fölruházása javára hangversenyt rendez a budai Vigadóban. A koncert este félnyolc órakor kezdődik.

** **Uranía színház.** Érdekes előadás lesz a napokban az Uranía-színházban. *Hairie Ben* *Adad* török hercegnő fogja ismeretnie a török nő helyzetét. A fenséges vendég *Ben* *Adad* basa leánya és egy európai diplomata felesége. Előadás előtt töröknyelvű beszédet intéz a közönséghez, majd magyar nyelven körül fölolvassza tanulmányát, amelyben a három rejtelmet tárja a közönség elé.

** **A Színház.** A színházi hét szenzációja a *Takarodó* vizsánházi sikere, melyről a *Színház* legutóbbi ötletes száma két képen emlékezik meg. A *Színház* egyes száma 20 fillér.

** **Vicériki színeszt.** A *soproni* színházban tegnap a *Hunyfy* *datali* került színe *Beregi* Sándor jutalomjátékai. A tehetséges fiatal színész komoly művészi alakítást nyújtott *Kisakády* Sándor szerepében. Játékával meleg ovációkra ragadta a közönséget, amely *babérkoszorúval* és virággal kedveskedett kedvencé-

nek. Mellette nagy sikert arattak: *György* *Ilona*, *Körössy* *Juci*, *Baróti* *Irma* *Veszpréminé*, *Deili* *Lajos* és *Hevessy*. — *Micsely* *F.* *György* társulata most *Szombathelyen* működik a közönség lelkes partiólása mellett. Legutóbb a *Sötétséget* mutatta be a társulat. A jó nő szerepben za os sikere volt *Ida* *Etelkának*, mellette *Bácskay* *Juiska*, *Ragányi* *Lola*, *Tomory* *Meissza*, *Jakabfy* *Jolán*, *Gulyás* *Menyhért* és *Szalóky* *Dezso* arattak nagy tapsokat.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Petőfi Társaság ülése.** Vasárnap délelőtt tartotta meg a Petőfi Társaság az Akadémia hetüléstermében e havi felolvasó-üését *Herczeg* *Ferenc* elnöklésével és nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. Az előzők megnyitván az ülést szép szavakkal emlékeztet meg arról, hogy a március 15-ike mily magaslatos ünnepe minden magyarnak. *Jókai* *Mór*, a Társaság elnöke szívesen tartózkodó elnöke szintén megemlékezett a nagy napról, a következő levélben:

Március tizenötödikére.

Itt ülök a távoli tengerparton, életelő meleg nap-sugártól üdülve s halgatom a tengernek zugását és eimlékedem a szerelemről.

Többféle szerelem van: a hitvesi hűségese szerelem, ennek csak egy tűzhelye van, az otthon; a csapodár érzéki szerelem és ennek már oltárai vannak; a pénz szerelem, annak már tempoma is van (itt a közelemben); de legerősebb valamennyi között a honszerelm: ez az égen lakik — és egy egész nemzet szívében.

És énnekem nem lehet e boldog világban sem másról elmékednem, mint a hazaszeretetről. Nem kell-e ennek eloglalmi minden érzésem, minden gondolatom? Ura! Kodik rajtam éjjel-nappal.

Eszembe jutnak a hazai költők minden hagyományos mondanái a honszerelméről:

Szememből könnyapatak csereg
Emlékre dönsz hazám ...

Hol van a hon, melynek Árpád vére
Győzelemnek csorga szent földére? ...

Hazádnak rendületlenül
Légy híve óh magyar ...

Isten áld meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel ...

Kettő szerelem kebelémnek,
Egy hon és egy lélem ...

Tied hazám egy szentelt fájdalom,
Es a haza nagy bölcsének örök szava:

A hazáért mindent föl lehet áldozni,
De a hazát magát soha ...

Nekem is minden imádkozásom a hazára emlékezéssel kezdődik. Oh, te legdrágább kincsünk a földön. tartson meg téged az Isten, ki téged átadott ennek a nemzetnek, aki kihozott a küzdelmek világába, aki e nemzetet annyiszor feltámasztá halottaiból, nagygyá növelte, ou te népeknek Istene tégy csodat az én drága hazáért és add meg neki a kívánt békességet.

Kedves barátaim. pálvatársam! Dacára annak, hogy testileg nem lehetek közötetek, de lelkem ott lesz veletek és kivészi a részt a hazafiai örömből.

Isten áldása lengjen a mi szeretett hazánkban, Isten tüzöszoja vezesse utjában a lelkeimhez nőt Petőfi Társasagot.

Nizza, 1904. március 0.

igaz hívetek,
Dr. Jókai Mór.

A Társaság és a vendégsereg nagy tekeséssel fogadta a nizzai üzenetet. Azután *Herczeg* elnök még bejelentette, hogy a Lipótvárosi Kaszinó 200 koronával a Társaság alapító tagjai sorába belépett.

Palágyi *Menyhért* magvas és értékes visszaemlékezést olvasott fel *Tomay* *Lajosról*, a társaság nemrég elhun t régi tagjáról.

Jakab *Ödön* „A beamter sirja” című hosszabb hazafias költeményét mutatta be, *Zempléni* *Árpád*, *Kösa* *Rezső* vendégeknek szép költeménét o vosta föl végül *Petelei* *István* rendes tag *A fehér ház* című hosszabb elbeszélést olvasta fel, melyben a napsugaras, tiszta szerelmet festi le bájos modorban.

○ **A napsütötte férfi és más elbeszélések.** Bársony Istvánnak minden elsőrendű tulajdonsága feltalálható ezekben a novellákban a ritka jellemző erő, az érdekes a akok frappans beállítás, a mesés-szövevényes ületessége és biztonsága a párbeszédek elvengése és elméssége, a leírások csillogó, buja színei és — ami az egésznek egységes alaphangot és egyuttal maradandó értéket ad — az író világnézetének az az emelkedett nemessége, mely Bársony minden írását jellemzi, a szepörpza minden barátja nagy élvezettel lesz gazdagnak ha elolvassa e gyönyörű könyvet, mely a *Paras* kiadásában jelent meg; ára 3 korona.

○ **A magyar magán- és tankönyve.** Amióta a magán- és kodifikációs munkálatok azzal a reménytel kecsgetetnek, hogy talán egy évtized után már

átléphetünk a kodifikált magán- és jogkorszakába: közöttük figyelemre méltó az oly jogtudományi művek, melyek a jövőnek jogszemzedéket hivatnak a küszöbön álló nagy átalakulásra előkészíteni. Mai magánjogunk intézményeit ismerteti a *Politizer* *Zsigmond* és *Pia* cég legújabb kiadványa, *dr. Kolosváry* *Bálint* kassai professor. Magánjogi tankönyve a közkezen forgó régebbi és hasonló tárgyú művektől jelentékenyen eltérő rendszerrel. A munkánk amelynék egyébként egyelőre csak I. füzetét jelent meg, látszik a magánjogi tervezet hatására, amennyiben a szokásos általános rész elhagyásával nagyjában annak rendszeri beosztását követi. A díszes kiállítású könyv ára az ez évben még megjelenő II. füzettel együtt 12 korona.

MŰVÉSZET

□ **A Nemzeti Szalon közgyűlése.** A Nemzeti Szalon e hó 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja tízedik évi rendes közgyűlését a Ferenciek-tere 9. számú helyiségében.

□ **Pályázat a pozsonyi Petőfi-szoborra.** A pozsonyi Petőfi-szobor megvalósítására alakult bizottság a szobortervek beszerzése végett nyilvános pályázatot hirdet. A bronzból készítendő szobornak, a költőt egész alakjában kell ábrázolnia. Költséggépp 40.000 korona van erre a célra előirányozva. A négy legjobb pályamunka közül az első *kivittel*, a másodikat 1000 koronával, a harmadikát 500 koronával, a negyediket 300 koronával jutalmazza a bíráló-bizottság. A tervek augusztus 8-ig nyújthatók a bizottság elnökehez Csak magyar honos szobrászok vehetnek részt a pályázatban.

Nyitlter.

Olvassuk a

„Kereskedelmi Alkalmazott”

című lapot, a kereskedelmi alkalmazottak érdekeinek legerősebb szószólóját. — Előfizetési ár: egy évre 2 k., félévre 1 korona. Kiadónk: Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 13. szám.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a világ összes életbiztosító-társaságai között az

első helyet

foglalja el, ugy a kölviényteljesedéseknek teljesített fizetéseket illetőleg, melyeknek összege

3.268.000.000.— frankot,

valamint biztosítási alapja tekintetében is, mely

2.051.977.521.55 frankot

tesz ki. Az érvényben lévő élet- és járadékfizetések összege 1903. december 31-én

7.500.923.900.57 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Andrássy-ut 20.

(Az e rovat alatt közölteknek sem tartamaert, sem alakjaert nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Az orosz-japán háború.

Pétervár, március 13.

Zimskii tábornok jelenti e hó 12-ikéről: *Koreai* *lupok* hira szerint *Csinanfóban* 18.000 *japán* szállott partra, akik *Pjő-gjangba* vonulnak. *Kjongszönghven* (Északi Korea) 500 *japán* szállt partra. Hír szerint 2000 előbb megérkezett *japán* a *pari* mentén *venult*-*Csöngjüngig*. A nevezett vidékekről érkezett *koreaiak* megáfojják e 200 *japánról* szóló hírt. *Port-Arthurban* nyugalom van. Egész *Mandszurában* sehol sincsenek *japán* csapatok. *Koreai* északi részeiben egyelőre csak *kicsiny* ellenséges csapatokat figyeltek meg.

Pétervár, március 13.

Az orosz távirati ügynökség tudósítója jelenti *Port-Arthurból* e hó 12-éről: Ma minden esendes. A 18-iki ostrom már jelentett áldozatain kívül a *Retvizán* páncéloshajón dolgozó két *mechanikus* is meghalt.

Tienctn, március 13.

A *Niuevangban* lakó külföldiek nejei és hozzátartozói nagyszámú ideértek. A *chinai* belga vasut körül a *sansoi-tartományban* komoly zavarok keletkeztek, különösen *Csösu* és *Lunghan* városokban a tartomány déli részében. A tömeg eljogott egy *franciát* és *bezdária*. Attól tartanak, hogy az illető a tömeg előzetévé esett. Egy *olasznak* sikerült a tömegből elmenekülni. A vasutnál alkalmazott *husz* külföldi sorsán aggódnak. A zavarok okáról nincs hír, de azt hiszik mégis, hogy onnan eredhetnek, hogy egy *olasz* agyonlőtt egy *chinait*.

Bécs március 13.

Távirati értesülés szerint a *Kaiserin* *Elisabeth* hajó *Csifuba*, az *Aspern* *Sangaiba* érkezett. A hajókon minden rendben van.

KÜLÖNFÉLÉK

Igyál, betyár...

Ide cigány, húzd a nőfiam,
Rikassad a hegedűt!
Sirassuk el, hogy az idő
Feletem úgy elrepült,
Hogy a hajnal alig hasadt,
Már az alkony ködje vár...
„Igyál, betyár, rövid a nyár,
Nem sokáig ithatsz már!”

Bikavérű gyöngyöző bort
Poharamba töltsetek,
Hadd gyógyuljon minden bajom,
Mert a lekem nagy beteg,
Szeretömre ki kocint majd,
Ha elviszen a halál?
„Igyál, betyár, rövid a nyár,
Nem sokáig ithatsz már!”

Kis lány, jer hát az ölembe,
Borisd csókkal két szemem,
Bimbó vagy még, ha virág léssz
Úgy se nyílsz majd én nekem,
Csókjaidért, mint a pille,
Szomjú vágyam visszajár...
„Igyál, betyár, rövid a nyár,
Nem sokáig ithatsz már!”

Dénés Tibor.

Ibolyanyiláskor.

A tavasz veszedelmes, szinte félelmetes ellensége az emberek egészségének. Még bevülünk a nap meleg sugarától — szinte feledve, hogy téli hideg is van a világon — amikor ez loppal, orvul ránk szabdit a fagyos lehetetlét. Így esik meg, hogy az átmeneti időszaknak mindig sok a betege a vigasztalanok körében. És a természetnek ez a változókonysága szeszélyessége teljesen rá szokta ütni bélyegét a tavaszi divatra.

Ezt látjuk ez idén is. Ne higgyük, hogy stilszerű az, ha a legelső meleg napon teljesen bucsot mondunk prémek kabátunknak, boánknak és gallérainknak. Legkevésbé sem! Ezeket a meleg kellekét öltözékünk még soká nem nélkülözheti. Különösen a mellet és torkunkat kell gondosan óvni, mert hiszen tudjuk, hogy ezek a legkényesebbek. Ha tehát egy meleg vállgallér van rajtunk, az többet ér annál a sok, mozgásunkat súlylaval akadályozó kabátnál, felöltőnél. A hosszú felöltőket leginkább kocsiban viseljük. Kivételek tekintetben csak az autóbili-sport hívei képeznek, mert ezek egész éven át megtartják a meleg, prémmel bélelt kabátokat.

Sűrűn felhangzik és mégis lehetetlennek látszik az az állítás, hogy a prém egyáltalán meg fog állni a nyár tojójában is. Pedig a már telmerült, új divatalkotások megerősítik ezt az állítást. Olyan kedvesek és bájosak ezek, hogy nem tagadhatjuk meg tőlük a létjogosultságot. Csak azt a vékony, leheér bársonyból szabott, három méter hosszú nyakbavetőt kell említenem, amelyet prémmel bevonna viselnek. Szélsőre keskenyen ötik a skungo, coboly és rókaprémek a nyakbavető közepe is ezekkel van vékony csikokban levarrva. Olykor habkőnyű masabont ez a prém, vagy széles rotok libegnek a csinos dísz szélén. Ebben a nyakbavetőbe rendkívül kecsesen burkolódnak a nők és a mellett élirik azt is, hogy nyakuk teljesen védve van. Tavaszi sétakocsizásnak, szeszélyes versenyútnak ez megbecsülhetetlen előny. Vagy pedig — a vállról lecsuszatva — rendkívül elegáns gallérnak használhatjuk őket.

Másik váltoja e nyakbavetőknek sűrű, selymes chenilléből készült, amelyet prémcsíkok díszítenek. Körül egy könnyű bodor libeg mousseline de sorébból, amelynek apró plüsszerű chenillia-rojtok ve-gyülnek.

A hermelinboák rendületlenül megállják helyüket. Ezek oly tavaszias jeleket árulnak el, hogy vita tárgyat sem képezheti viselésük. Tölből is sűrűn készíttik e nyakbavetőket, még pedig leginkább maraloutból. Ezek oly lengék, hogy báli ruhához is pompásan ille-nek.

Az átmeneti idény legkedveltebb szövétének a bársonyt jelöljük. Az elegáns köpenyek, rövid gallérok és kabátok — a taffetos mellett — főleg vékony telete bársonyból készülnek. Sok dísz is van rajtuk, különösen mogyorós paszomány: És mindenütt — ahol izléssel elhelyezhető — sok csipke meg tüllbodor. Ezek a bársonyjelöltök rendkívül elegánsak és minden ruhához ille-nek. Annál is inkább, mert az oly erősen jelölt taffetos ruhákat nagy lelkesedéssel felkarolják a hölgyek. Ezekhez pedig mi sem illik jobban a bársonykabátunk.

A szoknyák alján sűrűn látjuk meglibbenni az

apró ráncokba törött fodrokat. Kettős-hármas sorokban vannak egymás fölé öltve, felső varrásukat egy paszománydísz vagy zsinór takarja. Sok keréken szabott en forme fodor is merül föl, amelynek szeszélyét sokszoros tűzések adják. Kettős aljakkal is próbálkoznak, azaz olyanokkal, amelyek fodor formában borulnak egymás fölé. Az első fodor természetesen nagyon bő és sok redő libeg rajta, míg a felső nagyon sima, így tüntetve ki az alak karcsúságát.

A lebleny ismét erősen hódít a derekak világában. Hogy állandó lesz-e uralma, azt a jövő fogja bebizonyítani. Egyelőre csak változatban készül, mintegy azt a cellulatos törekvést szolgálva, hogy meghosszabbítsa a derekat és még jobban kiüttesse az alak szépségét. Simán takarja a csipőt, élén erősen lekerekíti.

A kabátok most is főbbnyire úgy készülnek, hogy nyitva és csukva egyaránt viselhetők. S ez nagyon célszerű, éppen a változó időjárás tekintetében. Hűvös napokon szívesen begomboljuk kabátunkat, míg a verőfényes napok ezt szinte lehetetlenné teszik. Ekkor világos selyemből öltünk fel alája, például apró virágos rokokomintájút és öltözékünk egyszerre tavasziasabbá van varázsolva.

A csipkék mindig szélesebb körű foglalnak a női toilleterén. Ünnepi ruhát el sem tudunk képzelni e nélkül, a hétköznapi ruha is megszokott kellekévé fogadta. Egész gallérokat és kendőket készítenek belőlük és sajátágos, hogy minden korbeli nő a legkisebb aggodalom nélkül viselheti őket. Öregje, fiatalja egyaránt elegánsan fest a csipkés ruhában.

A keskeny csipkék főleg a derekak szövétéjébe öltik, úgy hogy ezek teljesen áttöröttek legyenek. Természetes, hogy csak ritka nő engedheti meg magának a valódi csipke fényűzését de akinek izlése van, a sok olcsó termék közül is sikerrel válogathat. Alengon, Chantilly és Venecia remekei díszítik a főrangú hölgyek öltözékét igazi tündérvilágosság varázsolva őket. Az olcsó Valenciennes-csipkék a piké-, vászon- és battiszruhák díszei s ezek viszont bájos lengeséget kölcsönöznek a legolcsóbb szövete-nek is. Így jut minden osztálynak a csipke szépségéből és talán nincs nő, aki ne fogadná örömmel a divatnak ezt a bájos törvényét. Hiszen a csipkénél kedvesebb és méltóbb kerete alig van a nő szépségének és a nők fehérneműje elegáns és egyszerű ruhája szinte el van halmozva vele.

s. b.

+ **Cesare és Nunziata.** Szerelmeseken és egy apán, aki a leánya jóhírnévre léteékeny, nem lehet kiugni. Ezt bizonyítja legalább az az eset, amely Rómában történt a napokban. Egy Cesare Lupu nevű huszéves diák az ideai farsangon azzal lepte meg az apját, hogy szereti Nunziata-t, a házmeesterüknek a leányát, s vagy elveszi a szerelmét vagy meghal. Az apa, egy Lupu nevű orvos, nem ájult el erre a hírre, hanem egyszerűen ezt mondta a fiának:

— Szerez állást magadnak, aztán nem bánom, esküdj meg azzal a leánnyal.

Egy héttel később azonban már egy gyorsvonalú jegyet váltott a fiának Zürichig, hogy ott kereskedelmi iskolai tanulmányait befejezze. A fiú felszáll a gyorsvonatra, elmegy Civitavecchiáig, ott leszáll, visszatér Rómába és rábírja a kis Nunziata-t, hogy szökjön meg vele. Az apák rohannak a rendőrségre a párocskát elcsipik a „Menyországhoz” címzet kis fogadóban s a fiatalokat visszaadják a szülei-nek. Nunziata apja rögtön belátja, hogy a megtörtént meg nem történté tenni nem lehet, az öregebbik Lupóhoz fordul tehát, hogy a hibát jóvá tegyék, de az orvos hallani sem akar a dologról. Arra a házmeester megleszi az utóán a diákot s megfenyegeti arra az esetre, ha nem veszi el a leányt.

— Vegyem el Nunziata-t? — feleli a fiú — A legnagyobb örömmel venném el. Csak adjon tanácsot, hogy mit csináljak.

A házmeester két barátjával tanácskozott s ki is eszelték s néhány nappal ezeölt végre is hajtották a tervet. Cesareval és Nunciataval elmentek a *Sant Andrea della fratte* templomba. Az apa a fiatal párral és barátai-val ödalépet a főoltár elé, amelynél a pap éppen oszónes misét tart. Mindannyian letérdelnek, keresztet vetnek magukra, imádkoznak és abban a pillanatban, amikor a pap az ajtókat gyülekezet felé fordul és a *Domine vobiscumot* mondja, akkor a fiatal Lupo előlép és a mellette lévő Nunziata-ra mutatva, így szól:

— Ez az én feleségem!

— És ez az én férjem! — mondja rá a lány.

— Mi pedig tanuszkodunk — teszi hozzá a két jóbarát — hogy szabályszerűen megesküdtek.

A pap csak állt ott egy ideig köve meredten, aztán felkapva a misekönyvet és a kelyhet, szó nélkül besietett a sekrestyébe. A templomban vigalom támad, csakhamar szájról-szájra jár, hogy mi történt, s urak, asszonyok, leányok sietnek a fiatal pár üdvözlésére. Cesare büszke, Nunziata könnyezve kacag, a tömeg

elkíséri őket a plébánia-hivatalba, ahol a pap tettelet szigorúsággal hangoztatja tetük helytelenségét, hogy aztán tudtukra adja, hogy házasságok isten és ember előtt érvényes, de áldását — bójt lévén — nem adhatja most rájuk, hanem csak az ünnepek után, addig is azonban együtt élhetnek, mint ahogy keresztény házasságokhoz illik. Ujjongás, élénzés kíséri az érdekes párt le az utcára, ahol olyan nagy lett a tolongás, hogy még a kocsiforgalom is megakadt vagy tíz percre. A tényekkel szemben most már az öreg Lupo is megadta magát.

+ **Tizenhétéves álom.** Németsországi szaklapok megemlékeznek egy idegbajos leánnyól, aki Grambkeban, Bréma mellett egy olytában tizenhét esztendőig aludt. Dr. Herbst brémai orvos, aki megvizsgálta és betegsége alatt gyógyította, most egy berlini orvosi újságban részletesen beszámol vizsgálatának eredményéről. A leány, aki most negyvennégy éves, tizenhét évi álma alatt testben gyarapodott, de fogát, háromnak a kivételével, elvesztette. A járás és a beszéd fölébredése után nehezebb esett. Fölébredésekor fogalma sem volt arról, hogy milyen sokáig aludt, sőt azt hitte, hogy csak egyetlen éjszakát aludt át. Emlékező tehetőségét a hosszú álom nem zavarta meg, mindenre pontosan emlékezett, ami tizenhét évvel ezeölt történt. Míg az ilyen betegek táplálása gyakran nehézséggel jár, a grambkéi leánnyál a táplálás nem okozott nehézséget. A kellően megapított ételt rendszeren ette s ha szomjas volt, a nyelvvel csetlentett. Amikor a faluban tűz támadt s a vészharangot megkondították, ijedtében fölébredt s azóta rendszeren él.

+ **A kíséret.** Adenben fura dolog esett meg. Egy fekete törzsfőnök engedélyt kapott, hogy a várost száz főnyi kísérettel meglátogathassa. Kísérettel. A főnök ur azonban nem szeretet kísérettel látogatni városokat, jobban szereti, ha ilyenkor *fegyverészek* veszik körül s inkább szereti, ha kétszerannyi ember kíséri, mint amennyire az engedély szól. Hanem az adeni angol rezidens nem nyugodott be, hogy a fekete főnök kétszáz fegyveréssel szórakozzék a városban s felszólította, hogy embereinek a felét bocsássa el. A törzsfőnök a legkihívóbban elleneszegett ennek a követelésnek, úgy, hogy az angol megbízottnak erőlyesen föl kellett lépnie. Az ugynevezett „kiséret” erre olyan dühösen viselkedett, hogy komoly zavarkötöl lehetett tartani. A lázongás láttára az angol megbízott bombayi gyalogságot és tüzérséget rendelt ki s délutáni öt óráig időt engedett a törzsfőnöknek a távozásra. Most már a törzsfőnök is látta, hogy a dolog nem tréfa s bár majd megult a dühében, elővette a jobbik esztét és — kitakarodott a városból.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

K. J. Kanizsa. A keletkezés szerelme nem olyan portéka ám, mint pl. valami szépen sikerült női kézimunka, amit a leányok minden barátjuknak dícserekedve azonnal megmutogatnak. Mikor rajtakapja magát egy leány, hogy ez a legszebb emberi érzés a szívbe belépőzködött és ott állandó tanýtá vert, hát egyszerűen nagyon halgatag és titkolózó lett, hogy ezt a kedves vendégét a világ szemé elől mentül inkább elzárhassa. Ez lesz az ő leglételettebb kineve, amit a kártag, rejtőleg, a hogy avataltan szemek észrevegék és a leseködő rossz emberek elrabolják tőle. Ennek az érdekekben még holmi apró ravaszkodáshoz is folyamodik s bizony egyegy kíváncsi barátját a aposan félrevezeti. Joga van hozzá, mert nem kötelessége, hogy legbensőbb érzelmeinek titkát idő előtt mindenkinek az orrára kösse. Ha egynek így beszél, másnak amugy beszél; az semmit sem változtat az igazi helyzetben, mert mindig az a fő, hogy az iránt miképpen viselkedik, akit a dolog legjobban érdekel. Ehhez tartás ön magát. Ne a kedves barátokkal, hanem ő vele magával iparkodjék tisztába jönni.

L. G. Az értelemi képesség fokától függ az, hogy mennyi idő alatt végezheti el. Tehet összevont vizsgálatot is, amelynek föltelelt bármely polgári iskola igazgatóságánál megudhatja. — **M. J.** állatorvos. Folyamodhatik. Kérvényéhez csatolja születési, erkölcsi, iskolai és egészségügyi bizonyítványát. — **Lara.** Dr. Radó Antal (Budapest, károly-körút 15.) készséggel ad felvilágosítást. — **Ela 22.** Úgyes, hangulatos, de a közlés mértékét nem üti meg. — **Sarbagárd** Budapesti borbély és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyület: Budapest, IV., Ujvilág-utca 18. sz. — **S. J. Hont-Szántó.** I. Amennyiben a helyi viszonyok szükségessé teszik, a tanfelügyelőség utján folyamodhatunk iskolaállítást iránt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz. 2. J. J. Budapest VI. Lendvay-utca 12. — **Soh. M.** I. Német írónő. 2. Március 21-én kezdődik a sorozás. Sorsjegyeiről legközelebb, F. M. Vagy műegyetemet, vagy technológiai tanfolyamot végezzen. — **Szem.** Fölvételi vizsgálat beléphek. — **B. J. Szak-**

képesítés és nincs vonatkozása más iskolával. — **B. Ö. Lajos Komárom.** Nem látuk. Múltotassék megismerés-temi kérdését. — **V. J. Gr. B. Elemér.** Budapest, IV. Borz-utca 10. szám; gr. B. Iván: Budapest, VI. Andrásy-ut 98. szám. — **B. E. Alsó-Lendva.** I. A magyar kirávi állami gyermekmenhely igazgatósága (Budapest, IX. Tüzoltó-utca 7-9. szám. főfelügyelője erre nézve. 2. Übistosi tanfolyam nincs. Übistós az lehet, aki az illetékes államéptérszeli hivatalban leteszi a vonatkozó képesítő vizsgálatot. 18648. Kolosvár. A textiliparra vonatkozó kérdéseivel forduljon Weiner Géza urhoz (V. Aulich-utca 8. em.), aki szívesen nyújt önnök felvilágosítást. — **T. J. (Szerelem).**; — **Fompom. Versek;** — **W. E. Ján (Lacnovics);** — **W. Ss. (Hilda);** — **S. A. (Versek);** — **H. A. (A fekete rög);** — **W. L. (Tanulmány);** — **V. F. (Kirándulás a hatásokba);** — **Próbálkozás. (D... uram mint vadász);** — **B. L. (Gyprida);** — **Aradi (Sphynx);** — **B. M. (Memento);** Beküldött kéziratok nem közölhetők.

Sorsjegyek.

B. E. Felő-Ribnyice. Nem konfessziójuk el, de azért jobb eladni. — **K. S. Keltia.** 3985-16 számú Bazilika-sorsjegye 13 korona alatt nyert. — **H. J. né. Esztergom.** 4689-8 számú Bazilika-sorsjegye 12 korona alatt nyert. — **Piptike.** Nem tudunk felőle. — **F. J. Székesszérvár.** A ház megvett. — **H. L. Görbő** és **H. F. Budapest.** Szeptemberben tartják meg a házast. — **G. J. Kőbánya.** Milyen sorsjegyek azok? — **S. P. Mosony.** Nem tudjuk, hogy mi a kivánsága. — **S. Ö. Aranyos-Gyeres.** Irja meg újra a sorsjegyek nevét és a számdát is.

M. L. Ungvár. — **H. T. Simeg.** — **B. E. — R. G. Tokod.** — **K. Gy. Szombathely.** — **P. bortermelőik. Paks.** — **Sch. G. Alsó-Kubin.** — **K. M. Ács.** — **F. M. P. Cs. — R. Gy. Keszthely.** — **D. I. E. U.** — **T. J. Nagybánya.** — **G. Gy. Miskolc.** — **S. A. Mátészalka.** — **B. J. Szeghalom.** — **W. T. né. Szabadka.** — **F. B. — F. I. Zsambék.** — **K. J. Verébely.** — **D. V. Tornaia.** — **Szilágy-Somlyó.** — **B. L. Émőd.** — **H. M. Szarvas.** — **P. L. né. Szentes.** — **K. Zs. Csorna.** — **Sch. A. Barbóca.** — **Sz. O. Csáktörbény.** — **G. N. B-Gyarmat.** — **W. M. Aranyos-Mégyes.** — **H. U. olvasó.** — **V. J. Kesztely.** — **K. J. Szombathely.** — **H. B. Rápoly.** — **78.988. számú előzetes. Eperjes.** — **F. M. Kiskunmajsza.** — **Javítatlanul kokus.** — **L. A. Tata.** — **S. D. Negyed.** — **27.4788. Nagybékerek.** — **Vörösmarty. Zemplén.** — **S. F. Újfehértó.** — **W. G. — 277.984. számú előzetes. Tóke-Törzhes.** — **F. M. Merán.** — **L. L. Erdőtelek.** — **S. A.** — **D. J. Székesszérvár.** — **Pusztai előzetes.** — **S. B. Budapest.** — **F. és K. Abaj-Sántó.** — **Előzetes. Dabirncs.** — **R. B. Marosvásárhely.** — **L. L. Újpest.** — **S. S. Stepeh-Tápé.** — **B. Gy.** — **A. H. P. 2.** — **S. A. Apocza-Szaló.** — **O. M. Ato-Berecski.** — **Abn.** — **F. J. Grád.** — **B. J. Pés.** — **K. J. Makó.** — **S. J. Komádi.** — **N. J. Karczag.** — **S. J. Szilágy-Somlyó.** — **L. E. Budapest.** — **Sch. M. Pusztapó.** — **H. E. K.** — **G. E. Marosvásárhely.** — **W. B. Temesvár.** — **H. M.** — **S. G. Zs. Tárnok.** — **H. E. Budapest.** — **F. J. Székesszérvár.** — **A. Z. Eperjes.** — **H. L. Görbő.** — **L. J. Dorossma** sorsjegyek nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, március 13.

I.

Míntha valami nyomozó hadőronyomás elő szabadult volna föl a pénzügy, úgy üdvözölte az értéktől való remények beteljesedését. A legmeglepőbb módon a parlament béke bekezdését már a közel jövőre várják és eszkomptálják az árfolyamokban. És teljes joggal. Mert hiszen vége az államháztartás egyensúlyát kockázató ex-lex állapotnak, vége annak a kénytelen szűkösnek, amelyvel az állam kiadásait csak a halaszlatlanul eszközletek ellátására szorította, ellenben nemokára kiosztják a költségvetésben és beruházási javaslatban előirányzott produktív munkákat, amelyek az ipari tevékenységre rendkívül fölényesen fognak hatni. Ha Oroszország háborúba nem volna keveredve, s Ausztriával való viszonyunk — a nemzetközi kereskedelmi szerződéseinket ez előfeltétele — rendezve lenne, azoknál pedig a mozgósítás öröge a falra festve nem lenne, közönség az európai konjunktúráktól függetlenül oly irányzatot inauguralina, amelyet már régóta nem élünk meg. De így is általános volt a hausermómor, amely járadékunkat egy egész százalékkal megávitotta s egyéb vezető és helyi papirunk árfolyamát lényegesen felszokotta, amiről az alábbi összehasonlítás is tanuskodik:

	Március 4-ikén	Március 12-ikén	Külön-bözet
Magyar koraárjárdék . . .	66.90	97.90	+ 1.-
Magyar hitelrészvény . . .	735.-	755.90	+ 20.60
Osztrák hitelrészvény . . .	628.-	628.90	+ 10.80
Magyar lezámitóbank . . .	448.-	454.-	+ 6.-
Jelzálogbank	605.-	514.50	+ 9.50
Kereskedelmi bank	2875.-	2740.-	+ 65.-
Osztrák-magyar államvasut	630.-	636.-	+ 6.-
Közúti villamos vasut	579.-	585.-	+ 6.-
Városi villamos vasut	314.-	316.-	+ 5.-
Rimamurányi vasut	465.-	470.-	+ 15.-
Salgótarjáni kőszénbánya . . .	525.-	541.-	+ 16.-

II.

A gabonaföldeseken a baisse, amely már jó ideje tart, végre odaszorította le az árakat, ahol azok február elején állottak. A különbség gyakori és a mai helyzet között mégis szembeszökő. Akkor szilárd volt az irányzat, amit a politikai aggodalmak szítottak és ma, dacára annak, hogy az akkori aggodalmak valóra váltak, az irányzat a legnagyobb mértékben lanyha. A hangulatváltozást több körülmény is igazolja. Oroszország, a háború ellenére is tömegesen exportál, Amerika, Argentína, India exportál, nálunk két év bő aratása után vagyunk és szintén exportálni szeretnénk; gabonát nem exportálhatván, lisztet kellene kivinnünk, csak hogy annak alacsony az ára; sokkal alacsonyabb legalább, sem hogy drága búzából kifilozelhet magát a kivitel céljából való őrlés. Így tehát a lisztünk a nyakunkon szárad s itt nemcsak a lisztárakat, hanem közvetve a gabonafarát is tyomja. Volna csak őrsi forgalmunk, menten érvényesülnének a mostaninál magasabb árakat indokoló körülmények. Így azonban a magyar búzárat kénytelen-kelletlen a világpiac árfolyama alá süllyedtek és a kontreminnek e héten is sikerült a múlt héten már alacsony jegyzéseket még lebb szorítani, s még a hétfői árjavulás sem volt képes a jegyzéseket alacsony színvonalukról jelentékenyebben fölemelni, amit a következő adatok tanúsítanak:

Zárati jegyzések	március 5.	március 12.	Külön-bözet fillér
Buza áprilisra	8.60	8.42	- 18
Buza októberre	8.45	8.29	- 16
Rozs áprilisra	6.77	6.66	- 11
Rozs októberre	6.82	6.74	- 8
Tengeri májusra	5.46	5.34	- 12
Zab áprilisra	5.77	5.65	- 12

At Országos Erdészeti Egyesület március 31-én, hétfőn délután 5 órakor saját helyiségében rendez választmányi ülést tart.

Vásárosnokok (Vámos és Bruszt hatásvégi közvetítői ületi jelentése a Budapesti Napló részére). A kedvező időjárás dacára a piac forgalma az elmúlt héten is csendes és az ület lanyha volt. A főoka a csendes forgalomnak abba rejlik, hogy a hozatalok, tojás és őfűt borjú kivételével kicsinyek voltak. Vágtott és élő baromfi, te termékek és sertések kitűnő keresletnek örvendnek. Részleteiben a következőképp alakult az ület: **Husfélék** vidéki marhahas iránt tartósan jó az érdeklődés és má eleje 76-86, hányja 88-104 koronával volt a forgalomban minőség szerint. **Őfűt borjúban** az egész hét folyamán igen nagy ok voltak a hozatalok és a felhalmozódott készleteken csakis árengedménnyel lehetett tudani. Ma borjúk bőben hossan mérve súly levonás nélkül 80-90 fillérrel nyertek elhelyezést gként minőség szerint. — **Sertésekben** kis hozatalok mellett vázolatlanul nagyon szilárd az ület; árak magasak, ma lehuzott sertés 1-12-124, sertések szalonnával 1-10-120 fillér voltak forgalomban gként minőség szerint. Bárányokban a hozatalok nagyobbak ma páronként bőben 8-16 koronával keltek el minőség szerint. Tekintve a változatlan jó érdeklődést, továbbra is nagy tételek felkúldését ajánljuk. **Juhok** gkja minőség szerint 64-84 fillér. **Szopos malacok** gkja 2-20-240 korona. **Vadfélék:** Az érdeklődés szarvas, dämvad és vad-díszó iránt nagyon jó, ma szarvas 76-80, dämvad 86-90, vaddíszó 60-1.- jegyzett gként **Vagott baromfiban** a hozatalok ezen a héten kicsinyek voltak. Ma 1 rendű, teljesen hizott ludak külőjáért 160-160 és hizott pulykákért 140-160 fillért fizettek. 1. rendű hizott káppan 4.-5.- korona. **Tejes poulard** 2.40-3.20 páronként. **Étibaromban** élénk az ület és az árak változatlanul magasak. Ma oszike 2.40-2.80, tyúk 8.-3.80, káppan 4.-5.20, kaosa 5.20-5.80, lud 6.80-7.60, pulyka 10-14 koronát jegyez páronként. **Gyöngygyökök** keresettek ma páronként 3.20-4 K. **Tojásban** nagy hozatalok és lanyha külföldi árjelenségek folytán ezen a héten is árbanatványos volt és ma prima friss teit tojás 60.-61.- koronát jegyzett eredeti ládánként. **Tejtermékekben** változatlanul nagyon szilárd az ület és ma prima szövetkezeti tea-vaj 2.40-2.80 jó friss ízűváj 1.70-1.90 és teher túró 28-32 fillért jegyzett gként minőség szerint. A vétékelde nagyon jó nagy tételek felkúldését ajánljuk. **Burgonya** nagy gumó válogatot, egészséges rózsá 3.40-4.-, sárga 4.-4.40, leber 3.40-3.80 koronával volt a forgalomban nmként waggontételekben. **Vöröshagyma** 1. r. egészséges makói vaj 9.-11.- korona nmként. **Déligyümölcsöt** vidékre a következő árakon szállítatunk: 1. rendű narancs 160-as 7.-, 300-as 7.-, 300-as 8.-, 360-as 7.60 korona ládánként. **Kosárnarancs** 100 kilója 18.- korona. **Vérpáros narancs** is van állandóan rakói. 1. rendű citrom 300-as 6.60, 360-as 7.- korona ládánként. **Kérünk rendeléseket**, melyeket mindenkor a legjobb minőségű árabon fogunk teljesíteni.

Donaturál szesz. (Kalmár Sándor jelentése). A bécsi tőzsdé osztkendő jegyzései a contingens árura nem maradtak befolyás nélkül az excoingens szeszre sem, különösen azért, mert az utóbbiól nagyobb tételek kerültek a piacra azonnali szállításra. A fogasztes azonban, mint eszdőjtát rendszerint, emelkedő félben van és így azonnali szállításra az árak változatlanok maradnak, míg egész évi kötődés 50-75 fillérrel több érhető el. **Ma** nagybani jegyzésünk 48.-48.60 korona literfokontként bórvaló egy ült, a budapesti állomásokra szállítva, készpénzfizetés mellett. **Egyes barrelok** 1 koronával drágábbak.

Hétfőnyesek és termények. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A leolyt hétről sem jelenthetünk nagyobb élénkiséget. Egyes tételek kerültek csak eladásra, némileg hanyatló árak mellett. A kivétel teljes hiánya folytán csak a belőli fogyasziás fedezésére szorítottak a forgalom. **Fab** üzletelen, inkább névleg jegyeztek, lanyha irányzat mellett nagy fehér és kis gümölyű 7 1/2-8.- korona, törpe 8 1/2 korona. **Borsó** őrsi cölakra néhány kisebb tétel alacsony árak mellett talált vevőre. **Jegyzetnek** szisziszes árú 6.-7.- korona, szisziszes 9.-11.- korona minőség szerint, házozott 14.-21.- korona. **Lencse** a készletek fogytatán ezen cikknél szilárdulást jelentettünk. **Jegyzetnek** minőség szerint: 14-25 korona. **Mák** iránt még mindig jó kereslet mutatkozik, szilárd irányzat mellett jegyzetünk 26-23 korona. **Köles** és **köleskása** változatlan. **Kendermag** 9.-9 1/2 korona. **Keménymag** hollandi árú 28.- korona. **Mind** 50 kilogrammonként.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) E héten a cikkekben nem áított be változás, az ület menete élénk. **Jegyzéseink:** 1 keresztet petroleum 49.- korona, g kereszt petroleum 48.50 K, 2 kereszt petroleum 40.50 korona. **Elsőrendű Standard-petroleum** 40.50 korona. **Amerikai császárólaj** ottani finomítás 66.- korona. **Belföldi császárólaj** 62.- korona. **Az** árak 100 kilogrammonként, készpénzfizetés mellett 20 százalékos gungysny, az itteni vasúthoz szállítva értendő. **Kékgálic** I. vasmentes 60.- korona. **Zöldgálic** 8.- korona. **Carbolineum I** 15.- korona, **carbolineum II** 13.- korona. **Baucgépölaj** (orsz) 40.- korona. **Oliva gépölaj** I 76.- korona, **Oliva gépölaj** II 70.- korona. **Tovothé-gépkenőcs** 60.- korona.

Napirend.

Naptár. Hétfő, március 14. — **Római-katolikus:** Matild. — **Protestáns:** Matild. — **Görög-orsz:** 2 (március 1.) Eud. — **Zsidó:** Adar 27. — **Nap kél:** 6 óra 2 percer. — **Nyugszik:** 5 óra 46 percer. — **Hold kél:** 4 óra 37 percer reggel. — **Nyugszik:** 3 óra 12 percer délután.
A miniszterek nem fogadnak.
Könyves Kálmán-társaság képhidülése Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul.
Nemzeti Múzeum. Allattár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.
Gráfiai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.
Az Akadémia Goethe-szobója nyitva délelőtt 10-12-ig. **Egyetlen könyvtár** zárva.
Múzeumok könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 4-ig
Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig.
A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemer-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.
Műegyetemi Múzeum, a városigeti múzeumi épületbe való költözés miatt, zárva.
A fővárosi könyvtár a rendezés ideje alatt zárva.
Az aqumini adások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyterdekü vasut a Pálffy-terrről.
Métiógyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
Állattart a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály, tudakozó-osztálya és keleti miniatúra V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. **Hivatals órák:** délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. **Ilazai termékek** állandó kiállítása és kereskedelemteremtési gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az ületvezetés arisztokraták is eszszől) a városigeti iparszombokban (vasár és ünnepeknor is) nyitva délelőtt 9 órától 3 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A kiállítás kiindulási kézpont ületvezetés-ópe (Magyar kereskedelm részvénytársaság V. Váci-körút 32. szám alatt).

A titkos betegségek alapos gyógyításáról.

Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly ügyben, jelentenek egyszerű szemügyre, mert a legújabban külföldön beszerzett speciális módsereket még a legbelső betegségek is pontosan meg lehet határozni a székhelyét, elterjedését, minőségét, körkörtáját: bármily mélyen fejtette is be magát a korányg a szervekbe, vagy a test nedvéibe. Ezen beható vizsgálat alapján teljes biztonsággal meghatározható a betegégi állapotnak megfelelő, alapos gyógyuláshoz vezető speciális gyógyítási mód is, amelyet mindenki, foglalkozásának megzavarása nélkül, otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le a baját, amelynek pontos átvizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Leveleibe válaszoljégyet mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat.
 Lényen tükletes és hézagpótló hazánkban Dr. Palócz v. körzeti orvos, specialista, országos hírt intezkedő (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10.), ahol jókarattól, öszintén és lelkiismeretesen kaphat mindenki a gyógyfért, mint nő) a nemi életről felvilágosítást, a helyi beteg vére és testnedvé megvizsgálását, idegi megrogosodnak, az egész szervezet megszabadul a kóroanyagoktól és lelki kinyitja is megszűnik.
 A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az 6 speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, gnygcső, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, sebeket, az öntérzést és szilisz utójáit, magömlést, elgyengült férfiert (impotencia), kezdődő elmeavart arányert, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön vároterem és külön kijárta van. A rendelést Dr. Palócz ön-maga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).
 Cim: Dr. Palócz v. körzeti orvos, specialista, Budapest, VII. Kerepesi-ut 10.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Irta: LAGERLÖF ZELMA

— Mit jelenten ez, Keresztély kapitány? — kérdezte a püspök, amikor a kocsiajtót kinyitotta nekik.

— Azt jelenti, hogy püspökséged kétszer is meggondolja, mielőtt újra szemletra jön Gösta Berlinghez — mondotta Keresztély kapitány, miután előbb megfogalmazta és jól betanulta a mondókáját, nehogy belesüljön.

— Hát tiszteitem Gösta Berlinget és mondja meg neki, hogy sem hozzám, sem más püspökhöz soha többé ő neki szerencséje nem lesz.

Ezt a hőstettet beszélt el az erős kapitány a papnak, amint ott állott a nyitott ablaknál a világos nyári éjszakában. Epp az imént adta át a csapatokba a lovakat és rögtön a parókiaira sietett a nagy újsággal.

— Most már nyugodt lehetez testvér — mondta.

— Ó, Keresztély kapitány, a papok ugyan halvány arccal reszkettek a kocsiiban, de a pap ott az ablaknál sokkal haloványabban meredt ki a nyári éjszakában. Ó, Keresztély kapitány!

A pap a magasba emelte a karját s hatalmas ütést akart mérni az óriás durva, buta arcába, de meggondolta magát. Nagy erővel becsapta az ablakot és megállva a szoba közepén, összeszorította, öklét fenyegetően az égnek emelve.

Ó, aki fölött ott lángolt az ihlet tűznyelve, ő, aki hirdette isten tiszteletét, ott állott és arra gondolt, hogy isten szemfényvesztést üzött vele.

Hát nem azt kellett-e a püspököknek hinnie, hogy ő bérelte fel Keresztély kapitányt? Nem azt kellett-e hinnie, hogy egész nap csak alakoskodott és hazudott? Most már bizonyosan komolyan veszi az ellene való eljárást, most aztán felfüggeszti és végül elcsapja.

Mire röggl lett a pap eltűnt. Nem akart maradni, nem akart védekezni. Isten csutot üzött belébe. Isten nem akart rajta segíteni. Tudta, hogy el fogják csapni. Isten akarta ezt így. Hát akkor épp úgy elmehetett magától.

Ez a mult század huszas éveiben történt Svédországban, nyugati Wermlandnak egyik félre-eső városkájában.

Ez az első szerencsétlenség volt, amely Gösta Berlingre tört; de nem az utolsó.

Mert a lovaknak, amelyek sem asarkantyut, sem az ostort nem tűrik, nem könnyű az élet. Minden fájdalomra, amely őket éri, vad utakra, látogató örvények felé rohannak. Mihelyt köves és nehéz lesz az út, csak úgy tudnak magukon segíteni, hogy felborítják a kocsi és vad iramban vágatnak.

A koldus.

Hideg decemberi napon egy koldus haladt fölébe a broyi halmon. Ruházata a legnyomorúságosabb rongyokból állott s a cipője annyira szét volt málya, hogy a hideg hó átáztatta a lábát.

A Lőf-től hosszú, keskeny víze Wermlandnak, amely északra a finn erdősegekig, délre pedig a Wenner-tóig nyúlik. Több helység fekszik a partin, de a legnagyobb és legzadagabb között Broby Jó részét a keleti és nyugati partnak foglalja el, ezen a parton találhatók azonban a legnagyobb majorok, nemesi jószágok, így Ekeby és Björne, amelyek híresek szépségükről és gazdagságukról, valamint Broby, amely már nagyobb hely, csapásokkal, vendéglógodával, hatóság épülettel, bírálakkal, parókiaival és püspök házával. Broby meredek lejtőn fekszik.

A koldus elhaladt már a csapszék mellett, amely ott állott a lejtő lábánál és azon igyekezett, hogy a magaslaton levő parókákig küzdje fel magát.

Előtte kis leány járt, szánt huzva, amelyen egy száks liszt feküdt.

A koldus utólrta a kis leányt és beszélgetni kezdett vele.

— Nagyobb lovacska kell az ilyen súlyos teherhez — kezdte.

A gyermek megfordult és ránézett. Körülbelül tizenkétéves kis teremtes volt, éles, kémlelő szemmel, összeszorított szájjal.

— Bár adná Isten, hogy a ló kisebb és a teher nagyobb volna, akkor tovább tartana — felelte a leány.

— A tied talán az előség, amelyet itt cipelsz?

— Igen, Isten bűnd ne rójjra fel nekem. Magam kell, hogy megszerzzem az élelmemet, ha még olyan kicsiny vagyok is.

A koldus tolni kezdte a szánt. A leány hátrafordult és ránézett.

— Ne gondold, hogy kapsz érte valamit — mondta.

A koldus nagyot kacagott.

Bizonyosan a broyi papnak a leánya vagy, — jegyezte meg — ez meglátszik rajtad.

— Persze, hogy az vagyok. Szegényebb apja van olyik gyerekeknek — de rosszabb apja aligha. Tiszta igazság, bár szegény is, hogy a tulajdon gyermekének kell ezt kimondania.

— Bizonyosan fősvény és gonosz is hozzá, de a lánya, ha életben marad, még nála is rosszabb lesz, ezt mondja mindenkik.

— Talán igazuk is lehet ebben. Hanem szeretném tudni, hogyan jutottál ehhez a száks liszthez.

— Semmi károm nem lehet belőle, ha meg is mondom. Az apám csűrőből buzát vettem, aztán a malomba mentem vele.

— Hát nem lát majd meg, amint így hasa cepekedel vele?

— Egy kicsit zöldnek tetszel még nekem! — Az apám szemleuton van!

— Ni, valaki jön itt mögöttünk felé. Hallom a hó recsegését a szántalép alatt. Ha ő volna éppen?

A leány füleit és lefelé kémlelt; aztán sivatkozni kezdett:

— Az apám! — zokogta. — Megöl! Agyonüt!

— Hja, most elkelve a jó tanács, s ezüstnél, aranynál is többet érne a gyors tanács — mondotta a koldus.

— Tudod mit — mondotta a gyermek — segíthetnél rajtam. Fogd a kötelet és húzd a szánt, apám akkor azt hiszi majd, hogy a tied.

— Aztán mit csináljak vele? — kérdezte a koldus, a kötelet vállára vetve.

— Menj vele, ahova akarsz, de jőj vele mihielyt beesteledik, a parochiára. Majd várok rád.

— Hát hiszen megpróbálhatom.

— Isten irgalmazzon neked, ha nem jössz el — mondotta a leány s aztán futott, ahogy csak tudott, hogy még apja előtt érkezzék haza.

A koldus nehéz szívvel megfordította a szánt és letolta a csapszékbe. Es amint ott gázolt a hóban moztelen lábával, álmódott a szegény. Álmódott a Lőf-től északra húzó nagy erdősegekről, a nagy finn erdősegekről.

Itt len Brobyan, amint a keskeny sünd meletti járt, amely a tő felső részét az alsóval összekötötte, ezeken a gazdag, derős vidékeken, ahol egyik kastély a másikat, egyik vashémor a másikat követte, az ut nagyon nehéz, minden szoba nagyon szűk, minden úgy tulságosan kemény volt neki. Itt fájdalmas vágat érzett a nagy, az örök erdősegek békéje után.

Itt mindig a cséplő csapkodását hallotta, mintha soha véget nem akarna érni a cséplés a szérún. Fa- és szénszélitmányok jöttek le szákadatlanul a kimeríthetetlen erdősegekből. Errecl megrakott szekerek végtelen sorai vonultak mely nyomokban, amelyekben száz meg száz kerék fordult már meg. Itt szánokat látott menni egyik majortól a másikig, s úgy tetszett neki, mintha az öröm fogta volna a gyepőt és hátul a szépség és szeretet állott volna. Ó mennyire áhítozott a szegény magányos vándor a nagy erdősegek békéje után!

Ott fenn, ahol a fák mint keszeu oszlopok nyulnak a magasba a fennsíkban, ahol a hó sulyos rétegekben fekszik meg a moduluslan ágakat, ahol a szélnek nincs hatalma, hanem csak egészen fönt az erdő határáig a faormok tüleveivel, ott szerezteit volna mind melyekben az erdőbe hatolni, mignem erői egy napon el nem fogynak és ő egy napon a nagy fák alatt össze nem roskadna, hogy az éhségtől és hidegtől meghaljon.

A nagy, susogó erdőszir után áhítozott ott a Lőf-től fölt, ahol a pusztító hatalmak urrá lenének felette, ahol az éhség, a hideg, az elbágyadás és a pálinka végre leigázná azt a testet, amely mintha mindennek ellen tudott volna állani.

Lement a csapszékhez, hogy bevárja ott az estét. Belépett az ivóba és fásult nyugalomban ült a lócán az ajtó mellett, az örök erdősegekről álmódozva.

A kereszmarosné megszánta és adott neki az erős, édes pálinkájából egy kupléval. Es még egygyel, mert olyan nagyon kért meg.

Többet nem akart adni neki és a koldus erősen kétségbeesett. Kellott neki még kapnia ebből az erős, édes pálinkából. Kellott még egyezzer éreznie, hogyan urral a szive, hogyan lán-golnak fel mámorban a gondolatai. Ó es a pompás gabonafél! Nyári napugár, nyári madárdal, a nyár illata és szépsége árasztotta el a hullámaín. Mielőtt elenyészne, inni akart még egyszer napot és boldogságot!

Es aztán odaadta először a lisztet, aztán a száksot és végül a szánt, mindent odaadott cserébe — pálinkáért, amelytől ugyancsak elmámorosodott s a délután jórészt az ivó egyik lócáján aludta át.

Amikor felébredt, tudta, hogy már csak egyet tehet ezen a világon. Ha már ez a nyomorúságos test egészen elhatalmasodott a lelkén, ha már el tudta inni azt, amit egy gyermek rábizott, ha már gyalázata volt ennek a földnek, hát meg kellett, hogy szabadítsa mind e nyomorúságnak a terhétől.

Ott fektűt az ivó lócáján és maga szólította magát porbe:

— Gösta Berling, elcsapott pap azzal a váddal terhelve, hogy egy ehhez gyermeknek a tulajdonát elitta, halálra ítéltetett. Milyen halálra? Hőhalálra!

A sapkája után nyult és kitámolygott. Sem egészen föl nem ébredt, sem egészen józan nem volt még. Sirt, szánva magát, az ő szegény, lealacsonyodott lelkét, amelynek vissza kellett adnia a szabadságát.

Nem ment messzire és az utról sem tért le. Az ut szélén a szél magasra hordta össze a havat, ott fektűt, hogy meghaljon. Lehunyta a szemét, aludni próbált.

Senki sem tudja, mennyi ideig feketett így, de volt még benne élet, amikor a broyi pap leánya lámpással a kezében lefelé szaladt az országúton és az ut szélén a hóban rátalált. Örökkéosszat várt rá, s most lesietett a broyi halmon, hogy megnézze, hol is késlekedik.

Rögtön ráismert, rázogatni kezdte és teljes erejéből kiabált, hogy fölkeltes. Vissza kellett szólítania az életbe, — legalább annyit időre, hogy megtudhassa tőle, mi lett a szánjával és a száks lisztjével. Az apja agyonütötte, ha a szán elő nem kerül. Harapdálta a koldus ujjait, marcangolta a koldus arcát és kétségbeesetten kifalozott.

Kocsin jött valaki arra az országúton.

— Ki az ördög kiabál úgy itten? — kérdezte valami mogorva hang.

— Meg akarom tudni, mit csinált a szánkámval és a száks lisztammal? — zokogott a gyermek és összeszorított öklével a koldus mellét verdeste.

— Nem szégyenled magadat?... Hogy tudsz egy megfagyott embert így összekarmolni? Tekerodjál innen, vadmacska!

Erős csontu, nagy asszonyzemély szállt le a szánról és közeledett a hóbuokához. A gyermeket megragadta a nyakánál és az országútra lödította. Azután lehajolt, karját a koldus háta alá dugta és talpra állította. Így vitte a szánig s be-leje fektette.

— Gyere az ivóba, te vadmacska! — szólta rá a pap leányára — hogy elmond nekünk, amit tudsz felőle.

Egy órával később ott ült a koldus a kocsmá legjobbj szobájában az ajtó mellett egy széken, s előtte az az örökakaratu asszony állott, aki a hóból megmentette.

Ahogy most Gösta Berling öt itgy a szénszállítóról sz erdősegekbe hazatérőben látta, kormos kézzel, száájában agyagpipával, báránybőrből készített béleletlen kurtá bundában, maga szotte csikos gyapokelműből varrt rubában, vassal kivert cipőben, derékfűzőjének egyik nyílásába dugott késsel, amint őt így maga előtt látta, szép, öreg arcáról föléle simított hajával — ezerszer is leirták már így a füle hallatára, s tudta, hogy a messze földön jól ismert ekebyi őrnagynéval került össze.

Wermland leghatalmasabb asszonya volt, hét vashémorak ura és megszokta a parancsolást és uralkodást. Ő meg csak nyomorúságos, halálra ítélt koldus volt, akinek semmije, de semmije nem volt és aki érezte, hogy neki minden ut nehéz és minden szoba nagyon szűk volt. Teste félelemtől reszketett, amikor az asszony ránézett.

Az asszony pedig ott állott némán és lenézett az embort nyomorúságnak erre a halmazára, a vörös, megdagadt kezekre, a lesóványodott testre és a pompás fejre, amely a pusztulás és elhanyagoltság ellenére is vad szépségben sugárzott.

— Gösta Berling, a bolond pap ez itten? — kérdezte.

A koldus meg sem mozdult, csak ült ott.

— Az őrnagyné vagyok Ekebyből.

A koldus megremegett. Összekulcsolta a kezét és sóvárgó pillantással nézett fel. Mit akart vele? Talán arra akarta kényseríteni, hogy éljen? Reszketett az ereje előtt. Hiszen olyan közel volt már az örök erdősegek békéjéhez!

Az asszony megkezdte a küsdelmet, tudtára adván neki, hogy a broyi pap visszakarta a esánkóját és száks lisztjét, neki pedig, mint annyi másnak, otthont szán Ekebyben, a „lovasszárnyban. Örömmel télt, vig életet ajánl fel neki.

A koldus ellenben azt mondta erre, hogy neki meg kell halnia.

Akkor az asszony az asztalra csapott összeszorított öklével és aztán elmondta a maga véleményét.

M. KIR. OPERAHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. Flirt.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Ferenczy Ferenc. Személyek: Willensteiné Rákosi Weberné Deli E. Sándoriné Helvey L. Fantoiné Keczeri Tócsik Lina Nagy Ib. Grófi Tari Gyenes Stádniszky Gál Marossy Mihályfi Stádniszky Lánzy Marossy Ligei Bárd Webern Horváth Bárd Rodák Császár Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. Takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irta Beyerlein. Fordította Zboray Aladár. Személyek: Volkhardt Klári Lauffen Heibig Bannewitz Höwen Balassa Mihalek Gázi Spieß Tanay Paschke Góth Lehdenburg Szilágyi Hagemeister Tapolczai Hadibró Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. A vándorlegény.

Nagy operett 3 felvonásban. Írták West és Schmitzer. Ford. Faragó Jenő. Zenéjét szerző Eysler Ödön. Személyek: Fülöp herceg Rusznayák Csopó Kiss M. Lola hercegnő Harmath Lúbuska Krecsányi Nikel Deli Apró Ujvári Oleander Láng Reszkető Nagy V. Straubinger Kovács Kancsó Irsai Bannewitz Rédei Sz. Bonifác Pázmán Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. A hajduk hadnagya.

Operett 3 felvonásban. Irta Rajna Ferenc. Zenéjét szerző Czobor Károly. Személyek: Blanchefort B. Szabó Hajas András Feuyéri Balajthy Farkas Barabina Tomcsányi Kressenbrom Marton Gaston Szentgyörgyi Vivencó Gárdth Scherffenberg Dencs Bischoffshofen Heltai Szépczig Sziklai Boronay Imre Ráthonyi Albufer Iványi Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRALY-SZÍNHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. A toreador.

Operett 2 felvonásban. Irta James Tanner és Adrian Ross. Fordította Latszkó Andor. Zenéjét szerző Ivan Cayril és Lionel Monkton. Személyek: Don Panza Körmeny Szanni Gigg Ferenczy Augustus Szomori Rinaldó Császár Archibald Papp Karmester Gabányi Karajoló Torma Dóra Csatay Moreno Bárony Suzette Pedák Pettifer Gyöngyi Nancy Szentgyörgyi Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ. Hétfő, 1904. március hó 14-én. Dalmácia.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOVAROSI ORFEUM VI. Nagyzsuzsanna-utca 17. Ma és mindennap Tannhäuser (paródia) Brackl Adolf műheni tenorista vendég szereplésével és Mariót a lipjeivel, továbbá a kitűnő márciusi varietéműsor. Műsorok bejelölés. A Műkörtben reggel 5 óráig Városi Étek elgáznyszerítésére hangversenyek.

Részletre és készpénzfizetésre BUTOR Glück József asztalos, kárpító- és rézbutor-műhelyében VII. ker., Wessselényi-utca 41. (a Kertész-utca sarkán). Saját szolid készítmények.

Tek. Friedrich János gyógyszer. urnak Malacka. Kérek egy tokosost Kárpáti egészségi labdacsaiból, (malackai labdacsaok), mely 6 dobozból áll, több éven át használtam, a mi az emberre oly hatalmas van, annak egy hárból is kár hiányozhat, szál való dicsőülést az nyavalyának eljött velem az ember. Arra kérem, hogy friss legyen és utánvételel mellet küldje. Polgári, 1902. évi december hó 18-án. Tisztelettel Székó János földbírók.

A legjobb új és egyszer használt ZSÁK

Vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható FISCHER J. ponyva- és zsákarúházában Budapest, V., Nádor-utca 31-33. Veszek állandóan minden mennyiségben használt zsákokat és becserelek ujakra használt terményzsákokat. Ponyvakölcsönöz-intézet. Legszolidabb kiszolgálás. Alapítva 1882.

Senki se mulassza el ezen bá mulató olesó karisbadi porcellán edényeket beszerzeni. Egy teljes 6 személyes ebédlő és egy teljes 6 személyes kávéasztal együtt összesen 41 db, csak 3 ft 95 kr. Fehér porcelán műkőből 50 kr. drágább. Fűző-élegetek ellenében csomagolt díjtalan. Zománcozott 1-6-os fedőedények, 6 tál és 6 tálca együtt 2 ft 75 kr. WELLESE ARTHUR, parcellán- és díszművész, Epost, Új-út 41. (Ferenc-kört) mellett.

A Kalap-király 3, 4, 5 koronás különlegességekben specialista, Kossuth Lajos-nica. Kétféle-palota. ÉPPEEN MOST JELENT MEG! A Vígsház ujdonsága TAKARODÓ Dráma 4 felvonásban Irta: BEYERLEIN FERENC Á. Fordította: ZBORAY ALADÁR. A Fővárosi Színházak Műsora 172-173. sz. Ára 60 fill.

AZ ERÉNY UTJAI Vigjáték 3 felvonásban. Írták: R. de Flers és G. A. de Caillavet. Fordította: MOLNÁR FERENC. A Fővárosi Színházak Műsora 170-171. sz. Ára 60 fill.

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) os. és kir. udvari könyvkereskedés BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 21. és minden hazai könyvkereskedés

MI A NORIS??? NORIS NORIS a jelenkor legerősebb frögéje, csak nem szabad egy kereskedőnél vagy iparosnál sem hiányoznia. nem játékszer, hanem mindenki részére gyakorlati haszonnal jár. jól kihasználható. teljesen felszerelve csak 20 koronába kerül. 4. mondia C. M. ur N-ben 2 év előtt kapott meg és nagyon meg vagyok vele elégedve; minden privát üzletnek, iparosnak és kereskedőnek a legmeglehetőbb ajánlalom. 44 órára udvariállal próbára küldtem. Kapható egyedül. Fr. Kohlhaage-Lunke-nél, Neuenrade-ben Westf., Németorsz.

FERFIK ÉS NŐKNEK legmakacsabb heveny és idült folyásoknál befejeződések nélkül a legbiztosabb gyógyászatnak a „Sanid labdacsook” bizonyított. Egy doboz 100 adagos tartalommal és pontos használati utasítással 4 koronába. Vidékre utánvételel mellet díj-körettel küldi a „Magyar Királyi” gyógyszerár Budapest, V., Marokkó-utca 3. sz. (Erzsébet-ter) sarkán. Kijánó Erban, 4. és 8. Jerefi Shuteleworth gégarantrák jutányosan eladó. Gép-ár, Budapest, VI., Gyár-utca 30. szám. 1896. Kís babieves-csárda. raggal órákora nyitk, jól kiszolgálással, jól elkészít, ebédelni egész nap olesón, jól lehet. Dobány-utca 93. 14158

Rheuma, Készvény Bámuloos biztos hatású gyógyszeréről leírást ingyen küld az „Országos” gyógyszerár Egerben. 1892. Találmány a mely biztos vagyhoz jut, pénz hiánya miatt elad. 7-8 óra közt. Ovoda-utca 47. 1. 5. 1897

Amerikai szabóvasalók. Legjobb szabóvasalók a világon, 2 krajczer ára személ egész nap lehet vasalni, kapható minden nagyvárosban árnyékot ingyen küld, Mr Jakabné fel-feladó Beregszász. 18042

Készpénzes kölcsön 15-161 70 évig törlesztendő föltartásra a reális becsor- és Készpénzes kölcsönre figyelembe vétele mellett, az örök majdnem háromnegyede föltérőre a és hértá-akra, személynél szed-dukának, katonatisztek és tisztviselőknek, valamint előleget részvényekre és sorozatokra gyorsan készítőnek Hoffman Jakab bankbizomány. Teréz-kört 1A, III. S.

Csapláros keres vendégül elszámlásra helyben vagy vidéken. Tóth, 1. Menest-ut 98. 18285

Sárga Orpington-tokjok részmentes csomagolva, kaphatók darabja 1 koroná, csomagolás önkényesen 6 darabnál kevesebb nem szállítatik. Bauer Károly, Székelyudvarhely. 18276

Köhögésmélt rekedtségűl vegyen 60 fillért Rétly-féle pomotélt cukorkát. Gyomorhajók vérszegység, légség, Al-matóság, torok- és mellbaj ellen nagyon hatásos, legdinamikus csomag- és gyógyszer. Önkényesen dobozzal het korántól habony posztbarmenemen utánvételel küldök: Klein Regina, Tolosa. 2544

Egri borok. Átvám, Babocsay Sándor ügyvéd borait készíttélt átvámolt. Vannak pincékben főzőra előtt 6 vétes és 1901. évi fehér borok, kicsinyben és nagyban eladó. Babocsay Gyula gazdász, Egerben. 18295

5 utca! szobából 600 lakás a Dunaparton előnyösen berendezés az évi milté-1 nem. Tíznapos 3 egyenlő részre bonthetiség kiadó. Bővebbet: Ferencz József-kapart 33. házesternél. 18446

Polgári, kereskedelmi, tanítóképző, reált végzetekelt gimnáziumi ártésítégre, bármilyen magán-nyelvisegletre felkészítéssel rövidesen elkezdik: „Keresés”, Dobány-u. 22. I. 14. (Vételek ellátást kapnak. Válaszhoz kérek.) 18488

En Csillag Anna 185 cm. 61/2 évesen Loreley-hajamat, az általi használatát után értem el Ezen kezes az egyedüli személynél a haj ápolására, a nőves elő-mondására, a jobbról erősítésére, urainál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid ideit használt után is úgy a hajnak, mint szakállnak természetesen fonyt és teltséget kölcsönöz és megörvára ezeket a korai megfordulást egész a késő szarkorig. Egy tőgly ára 1, 2, 3 és 5 ft. Posta előkúldás naponta az összegnek előre való beküldése után vagy utánvételel az egész világra a gyárból, hova minden rendelés intéződik.

Új elősoranu írógépek üzletfiosztás folytan jut nyosan kaphatók. Tudakozódások: „Nagyon hatékony” jelölésű a lapra hivatozással Mosse Rudolfhoz, Budapest, Ferenciek-tére 3. intéződének. 18439

Lakások Átvám, Ludovikával szemben, Erzsébet-utca 19. szám alatt, minden kényelemmel, villanyvilágítással, olesón kiadó május elséjére. 18463

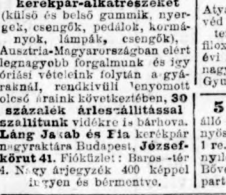
Sárga Orpington-tokjok részmentes csomagolva, kaphatók darabja 1 koroná, csomagolás önkényesen 6 darabnál kevesebb nem szállítatik. Bauer Károly, Székelyudvarhely. 18276

Köhögésmélt rekedtségűl vegyen 60 fillért Rétly-féle pomotélt cukorkát. Gyomorhajók vérszegység, légség, Al-matóság, torok- és mellbaj ellen nagyon hatásos, legdinamikus csomag- és gyógyszer. Önkényesen dobozzal het korántól habony posztbarmenemen utánvételel küldök: Klein Regina, Tolosa. 2544

Egri borok. Átvám, Babocsay Sándor ügyvéd borait készíttélt átvámolt. Vannak pincékben főzőra előtt 6 vétes és 1901. évi fehér borok, kicsinyben és nagyban eladó. Babocsay Gyula gazdász, Egerben. 18295

Polgári, kereskedelmi, tanítóképző, reált végzetekelt gimnáziumi ártésítégre, bármilyen magán-nyelvisegletre felkészítéssel rövidesen elkezdik: „Keresés”, Dobány-u. 22. I. 14. (Vételek ellátást kapnak. Válaszhoz kérek.) 18488

Csillag Anna Wien, I., Graben 10.



DÉNES B. BUDAPEST, IV. Váci-kört 61. sz. Brauner és Klasek utca Plova E. mérnök és k. kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselete és raktára. Legújabb rendszerű benzín-, gáz-, petrolin- és gőz-MOTOROK 2-100 HP. Benzín- és petrolin-LOKOMOBILOK 2-20 HP. Ugyanezen motorok szivóegység-berendezéssel ellátva az önműködésűt gépkocsit és órákint 2-3 fillérel le-olcsóztatok és kedvező fizetési föltételek. Szolid vidéki képviselő alkalmasztanak. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AZANKER élet- és járadék biztosító-társaság. Magyarországi vezérképviselet: BUDAPEST, VI. ker. Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858. Összes vagyon 163 millió korona Biztosítási állomány 516 millió korona Eddigi kifizetések 248 millió korona A nyereség részvételével biztosítottak 1902-ben a vegyes és halál-életi biztosításoknál A osztályterv szerint az évi biztosítási díj 25%-ot kaptak készpénzben kifizetve. A vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályterv szerint (évenként emelkedő osztalék) az összes - biztosítási tartamon keresztül befizetett - díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak 3 év, 4 év, 5 év, 6 év, 7 év, 8 év után 9 év ut 9%, 12%, 15%, 18%, 21%, 24%, 27%o fixiztetett ki készpénzben. Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások. Jutányos díjak. - Kedvező föltételek, - A kiegészítő legnagyobb biztonság. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, valamint a társaság ügynökei.

Színházak heti műsora. Table with columns: Magyar kir. Opera, Nemzeti színház, Vígsház, Népszínház, Magyar színház, Királyszínház, Uránia színház. Rows: Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, d. n. Vasárnap este.